

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

І. О. Хітрова, М. Є. Мартянова, В. В. Жаворонкова

ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

**ЗБІРНИК
завдань для самостійної роботи
студентів I курсу медичних факультетів
спеціальностей 222 “Медицина” та 228 “Педіатрія”**

Запоріжжя
2020

УДК 811.124(075.8)

Л 27

*Затверджено на засіданні Центральної методичної ради ЗДМУ
та рекомендовано для використання в освітньому процесі
(протокол № від « » 2020 р.)*

Рецензенти:

А.К. Куліченко – канд.пед. наук, доцент кафедри іноземних мов ЗДМУ.
І.Г. Абрамова - канд. філ. наук, доцент кафедри мовної підготовки ЗДМУ

Укладачі:

І. О. Хітрова - ст. викладач кафедри іноземних мов ЗДМУ;
М.Є. Мартьянова - ст. викладач кафедри іноземних мов ЗДМУ;
В.В. Жаворонкова - викладач кафедри іноземних мов ЗДМУ.

Л27

Латинська мова та медична термінологія : збірник завдань для самостійної роботи студентів I курсу медичних факультетів спеціальностей 222 «Медицина» та 228 «Педіатрія» / уклад. : І. О. Хітрова, М. Є. Мартьянова, В. В. Жаворонкова. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2020. – 85 с.

Збірник завдань для самостійної роботи студентів I курсу медичних факультетів спеціальностей 222 «Медицина» та 228 «Педіатрія» містить матеріал для самостійного опанування складних тем з дисципліни «Латинська мова та медична термінологія», які розроблені згідно з вимогами до організації освітнього процесу.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія»	7
Тема № 1	9
Тема № 2	10
Тема №3	11
Тема №4	13
Тема №5	15
Тема №6	17
Тема №7	19
Тема № 8	21
Тема №9	22
Тема №10	24
Тема № 11	26
Тема №12	27
Тема №13	28
Тема № 14	30
Тема № 15	31
Тема №16	32
Тема № 17	33
Тема № 18	35
Тема № 19	37
Тема № 20	39
Тема № 21	40
Тема № 22	41
Тема № 23	43
Тема № 24	45
Тема № 25	46
Тема № 26 (А)	47
Тема № 26 (Б)	49
Тема № 27	51

Тема № 28 (А)	52
Тема №29	54
Тема № 30	55
Додаток 1	56
Додаток 2	57
Додаток 3	72
Додаток 4	78
Додаток 5	79
Додаток 6	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	84

ПЕРЕДМОВА

Збірник завдань для самостійної роботи студентів складено на підставі існуючих вимог, поставлених вищою школою до викладання латинської мови та медичної термінології у медичних ЗВО і відповідає типовій навчальній програми з латинської мови щодо організації освітнього процесу.

Праця призначена для підготовки студентів до практичних занять з латинської мови галузі знань 22 «Охорона здоров'я», 222 «Медицина» та 228 «Педіатрія».

Згідно з навчальним планом латинська мова та фармацевтична термінологія вивчається студентами в I та II семестрах. Програма з латинської мови складається з 2 тематичних частин: «Анатомічна термінологія», «Клініко-фармацевтична термінологія».

Збірник містить 30 розроблених тем, що поділяються на такі змістові модулі «Фонетика. Структура анатомо – гістологічних термінів», «Системне вивчення іменників і прикметників як засіб побудови анатомо – гістологічних термінів», «Системне вивчення іменників III, IV, V відмін іменників та прикметників III відміни, а також ступенів порівняння прикметників у медичній термінології», «Клінічна термінологія (I та II модуль)», «Лексичне забезпечення вивчення теми “Рецептура”», «Поняття про рецепт. Державна Фармакопея».

Викладачами кафедри розроблена структура кожної теми, мета якого полягає в повторенні, узагальненні та систематизації знань.

Зміст розроблених занять, їх цілі та завдання відповідають сучасним вимогам викладання латинської мови та медичної термінології при підготовки студентів медичних факультетів.

Розроблені методичні рекомендації забезпечують розвиток умінь та навичок студентів формувати анатомічні терміни за заданим лексичним матеріалом, тренувати необхідний лексичний та граматичний матеріал для

побудови клінічного діагнозу латинською мовою в основних галузях медицини, перекладати діагноз на латинську мову, виділяти змістовні терміноелементи в складених клінічних термінах, знати назви лікарських форм, лікарських рослин, фармацевтичних препаратів та хімічну номенклатуру, правильно оформляти латинську частину рецепту.

**Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Латинська мова та медична термінологія» для спеціальності 222 «Медицина» та 228 «Педіатрія» (68 годин практичних занять, 22 години самостійної роботи, 3 кредити ЄКТС):
самостійна робота**

I навчальний семестр

Тема 1. Вступ. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних. Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення.

Тема 2. Фонетика. Довгота і короткість. Наголос.

Тема 3. Поняття “науковий термін”. Структура анатомо – гістологічних термінів. Граматичні категорії іменника, характеристика відмін, словникова форма іменників, визначення основи іменника, називний і родовий відмінок, їх роль у побудові термінів. Неузгоджене означення, способи перекладу.

Тема 4. Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Родові закінчення, визначення основи. Узгоджене означення.

Тема 5. Морфологічна і синтаксична структура багатослівного анатомічного терміна з різними типами означень. Поточний тестовий контроль.

Тема 6. Іменники I відміни. Лексика. Вирази. Грецькі іменники I відміни. Найбільш вживані прийменники з Acc. I Abl.

Тема 7. Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Лексика: сталі вирази, суфікси.

Тема 8. Системне вивчення прикметників I групи. Лексика. Дієприкметники минулого часу пасивної форми. Лексика. Суфікси. Сталі вирази.

Тема 9. Іменники III відміни. Знаходження основи, типи, парадигми всіх родів.

Тема 10. Узгодження прикметників I групи з іменниками III відміни.

Тема 11. Приголосний тип. Чоловічий рід. Винятки. Сталі вирази. Лексика.

Тема 12. Голосний тип, закінчення середнього роду. Винятки. Особливості відмінювання деяких слів середнього роду – vas, grammatec. Лексика. Сталі вирази.

Тема 13. Закінчення жіночого роду. Винятки. Лексика. Сталі вирази.

Тема 14. Особливості відмінювання іменників грецького походження на “sis”, а також латинських слів типу febris і інші. Лексика. Сталі вирази.

Тема 15. Прикметники III відміни. Лексика. Сталі вирази. Узгодження з іменниками I, II, III відміни. Лексика. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Лексика. Вживання в анатомічній термінології. Ступені порівняння прикметників в медичній термінології.

Тема 16. Вивчення іменників IV– V відміни. Винятки. Лексика. Сталі вирази. Поточний тестовий контроль модуля.

II навчальний семестр

Тема 1. Поняття «клінічна термінологія». Види клінічних термінів. Структура термінів-комполітів латинською та українською мовами. Грецькі дублети іменників I відміни. Кінцеві терміноелементи I відміни.

Тема 2. Грецькі дублети іменників II відміни. Кінцеві терміноелементи II відміни.

Тема 3. Грецькі дублети прикметників I-II відміни. *Participium perfecti passivi* у клінічній термінології.

Тема 4. Грецькі дублети іменників III відміни чоловічого роду.

Тема 5. Грецькі дублети іменників III відміни жіночого роду. Суфікси *-itis; -ōsis; -iasis*.

Тема 6. Грецькі дублети іменників III відміни середнього роду. Кінцеві терміноелементи III відміни. Суфікси *-oma; -ema*.

Тема 7. Грецькі дублети прикметників III відміни. Дієприкметники теперішнього часу активного стану.

Тема 8. Грецькі дублети іменників IV-V відміни.

Тема 9. Словотвір. Латинські та грецькі префікси. Числівники в ролі префіксів. Практичні навички змістового модуля.

Тема 10. Дієслово. Категорії дієслова. Наказовий спосіб. Умовний спосіб, 3 особа однини і множини теперішнього часу пасивного стану. Вживання дієслова *fiō*, *fiētis* рецептурі. Сталі рецептурні вирази.

Тема 11. Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, солей, оксидів, складних ефірів.

Тема 12. Відомості про фармацевтичну термінологію. Назви вуглеводневих і кислотних радикалів. Словотворчі елементи, що вказують на належність лікарського засобу до фармакологічної групи. Словотворчі елементи, що вказують на фармакологічну дію лікарської речовини. Назви рослин у номенклатурі лікарської сировини.

Тема 13. Рецепт, його граматична структура, моделі рецептурних прописів. Граматична структура рецептурної фрази. Розгорнуті і скорочені прописи рецептів. Латинська номенклатура лікарських форм. Додаткові написи в рецептах. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів.

Тема 14. Рецепт. Виписування рецептів на рідкі, м'які, тверді лікарські форми. Скорочення в рецептах.

Тема № 1

Вступ. Фонетика. Алфавіт. Класифікація голосних і приголосних.

Дифтонги. Диграфи. Буквосполучення

Навчальна мета: Вивчити правила читання латинських букв і буквосполучень. Звернути увагу на прочитання слів з грецькими диграфами. Розвивати навички використання пройденого фонетичного матеріалу.

Організаційно-методичні рекомендації щодо виконання роботи:

I. Повторити латинський алфавіт, § 1.

II. Повторити, як читаються латинські і грецькі буквосполучення, § 6-7

III. Прочитати вправи, V-VIII с. 13.

IV. Перевірте себе!

а) Звук [ф] може позначатися, як «f» або буквосполученням

б) Буквосполучення ch,rh,th у словах грецького походження вимовляється, як

в) Буквосполучення [ngu] у слові *lingua* вимовляється, як... .

г) Сполучення [ti] у слові *ostium* вимовляється, як

д) [x] у слові *examen* вимовляється, як

Відповіді: а) ph; б) x,p; в) нгв; г) ті; д) кз.

Тема № 2

Фонетика. Довгота і короткість. Наголос

Навчальна мета: Активізація фонетичних навичок студентів під час читання медичних термінів. Вивчити правила довготи і короткості складу у латинській мові. Звернути увагу на довгі та короткі суфікси, які вживаються у медичних термінах.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити правила щодо постановки наголосу у латинських словах, § 8, с. 16-18.

II. Прочитати іще раз вправи 1,2 на с. 18.

III. Перевір себе!

а) Перший склад завжди ...

б) Третій склад довгий найчастіше в словах ...

в) Перед двома і більше приголосними другий склад завжди

Відповіді: а) короткий; б) грецького або іноземного походження; в) довгий.

IV. Визнач три слова, де наголос падає на третій склад:

Scapula , bulbus, magister, oleum, tinctura, aquosus, charta, majalis, femininum, dystonia, aromaticus, palustris

Відповіді до завдання IV: scapula, oleum, aromaticus.

Тема №3

Поняття “науковий термін”. Структура анатомо – гістологічних термінів. Граматичні категорії іменника, характеристика відмін, словникова форма іменників, визначення основи іменника, називний і родовий відмінок, їх роль у побудові термінів. Неузгоджене означення, способи перекладу

Навчальна мета: Вивчити граматичні категорії іменника, ознаки п'яти відмін. Уміти визначити структуру анатомічного терміна і визначити граматичні форми слів, з яких складається термін. Перекладати терміни з неузгодженим означенням.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити § 9-11,14 на с. 21-27.

II. Визначити відміну іменників:

- pes, pedis m;
- cancer, cri m;
- os,oris n;
- costa, ae f;
- genu, us n;
- manus,us f;
- facies, ei f;
- corpus, oris n;
- ala, ae f.

III. Визначити рід іменників:

Tibia,ae ...; caries,ei ...; processus,us ...; facies,ei ...; ventriculus, i ...; fovea,ae ...; ligamentum,i...; nasus, i ...; series,ei...; morbus, i ...; arcus,us ...; acromion, i ...; cornu,us ...; manubrium, i.... ; puer, eri

IV. Визначити відмінник іменників:

Ligamenta; nervi; angulus; manus; facies; scapula; sinus; pes; collum; partes; tubera; vertebrae; dentes; atria; foramina; systematum; collum; cervicis; claviculae; genuum.

V. Перекласти терміни і вказати словникову форму неузгодженого означення:

Crista tuberculi; caput costae; corpus ossis; os digiti; truncus encephali; nucleus nervi; corum conchae; septum nasi; fractura digiti; vena linguae; glandula oris; apex dentis; spina scapulae; musculus dorsi; cavitas abdominis; fossa fibulae; cartilage nasi; frenulum labii.

VI. Перекласти терміни і поставити в Genetivus:

Тіло хребця, ямка зуба, основа куприка, апертура пазухи, основа стопи, ядро нерва, ямка залози, каналець равлика, піхва відростка, ніжка дуги хребця, капсула вузла нерва.

VII. Перевір себе!

- а) У латинській мові ... відмінків.
- б) Відміна іменників визначається за закінченням
- в) Рід іменників визначається за закінченням...
- г) Основа іменників визначається шляхом відкидання закінчення...

Відповіді до завдання VII:

- а) п'ять
- б) Genetivus singularis
- в) Nominativus singularis
- г) Genetivus singularis

Тема №4

Граматичні категорії прикметника, поділ на групи. Родові закінчення, визначення снови. Узгоджене означення

Навчальна мета: Вивчити граматичні категорії прикметника. Уміти визначати основу прикметників і перекладати терміни з узгодженим означенням.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити § 15-16, с. 32-36.

II. Дописати словникову форму, вказати групу прикметника:

Dexter; dorsalis; externus; horizontalis; transversus; occipitalis; nutricius; glandularis; pharyngeus; costalis.

III. Утворити форми середнього роду наступних прикметників:

Spinosus; cervicalis; latus; obliquus; vertebralis; nasalis ; sinister; medianus; frontalis; dexter.

IV. Дописати закінчення в узгодженому означенні:

Spina tympanic...; foramen rotund...; musculus tere...; sinus ethmoidal....

V. Перекласти терміни і поставити їх у Gen.Sing.:

- Canalis mastoideus
- Os temporale
- Columna vertebralis
- Fossa costalis
- Capsula externa

V. Перекласти латинською мовою:

- Піднебінний канал
- Порожниста вена
- Поперечний відросток
- Задній корінь
- Кам'яниста частина
- Легенева вена

- Середня скронева артерія
- Внутрішній потиличний виступ
- Поперечний піднебінний шов
- Середня носова раковина

VII. Перевір себе:

а) До першої групи належать прикметники відміни.

б) До другої групи належать прикметники ... відміни.

в) Додати відповідні закінчення:

1. Faci... costal... (реберна поверхня)
2. Foramin... sacral... (крижові отвори)
3. Ligament...lat... (широкі зв'язки)
4. Glandula... labial... (губні залози)
5. Plex...venos...(венозні сплетення)

Відповіді до завдання VII:

а) I, II; б) III;

в) 1 – es - is;

2 – a - ia;

3 – a - a;

4 – ae – es;

5 – us – i.

Тема №5

Морфологічна і синтаксична структура багатослівного анатомічного терміна з різними типами означень. Поточний тестовий контроль

Навчальна мета: Вивчити структуру багатослівного терміну. Уміти утворювати та перекладати багатослівні анатомічні терміни. Вивчити граматичні категорії прикметника у латинській мові. Вивчити переклад латинських речень.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити § 18-122, стор. 42-45.

II. Додати відповідні закінчення:

1. Processus arc... vertebr..(відросток дуги хребця)
2. Basis crani... extern... (зовнішня основа черепа)
3. Canalis nerv... facial... (канал лицевого нерва)
4. Fossa glandul... lacrimal... (ямка сльозової залози)
5. Sulcus nerv....petros... major... (борозна великого кам'янистого нерва)
6. Vena obliqu...atri...sinistr... (коса вена лівого передсердя)
7. Vagina muscul.... rect...abdomen... (піхва прямого м'яза живота)
8. Musculus rect...capit...poster...min... (малий задній прямий м'яз голови)

III. Перекласти латинською мовою:

Довгий м'яз шиї, шийка жовчного міхура, язичок лівої легені, нижній отвір таза, ямка головки стегнової кістки, остистий відросток грудного хребця.

IV. Перевір себе: Вибери правильну відповідь:

1. «бічна верхня артерія коліна»:
 - a) arteria superior lateralis genu
 - b) arteria superior lateral genus
2. «борозна сигмоподібної пазухи»:
 - a) sulcus sinus sigmoidei
 - b) sulcus sinus sigmoideus

3. «передня глибока скронева артерія»:
- a) arteria temporalis profunda anterior
 - b) arteria temporale profunda anterior

Відповіді до завдання IV:

- a) 1.b; 2.a; 3.a.

V. Перекладіть текст:

Caput

Supremum in corpore hominis locum caput obtinet, cujus (котра) partes sunt: cranium, facies, oculi, nasus, os et aures. Cranium, extrinsecus cute obductum, cerebri receptaculum est. Vertex, tempora et aversa pars capitis, occiput, capillis vestitur. Color comae varius est: niger, fuscus, rutilus flavusque. Senum coma canescere solet. Pars anterior capitis vultus dicitur.

Тема №6

Іменники I відміни. Лексика. Вирази. Грецькі іменники I відміни.

Найбільш вживані прийменники з Acc. і Abl

Навчальна мета: Вивчити відмінкові закінчення іменників I відміни. Уміти перекладати анатомічні терміни з прийменниками. Вивчити переклад латинських речень.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи :

I. Повторити § 23-27, с. 48-50

II. Провідміняти словосполучення :

- sutura squamosa-лускатий шов,
- rhaps chirurgica-хірургічний шов,
- arteria coronaria dextra-права коронарна артерія,
- vena portae-воротна вена

III. Дописати закінчення, перекласти українською мовою:

- Capsula adipos...
- Fascia intern...
- Linea trapezoide...
- Substantia nigr...
- Plic... palatin.... transvers..

IV. Додати відповідне закінчення:

- Sub lingu... (під язик)
- In aqu ... (у воді)
- In capsul...gelatinos...(у желатинових капсулах)
- Inter vertebr... (між хребцями)

V. Перевір себе:

а) Іменники I відміни мають в Nom.Abl. sing. закінчення ..., в Gen. Dat.sing. закінчення... .

б) Знайдіть латинським назвам грецькі еквіваленти:

1. venica fellea	a) myelos
2. glandula	b) cytos
3. medulla ossea	c) aden
4. cellula	d) cholecystis
5. urina	e) uron
6. medulla spinalis	

Відповіді до завдання V:

a) a; ae; б) 1d ; 2c; 3 a; 4в; 5e; 6a.

VIII. Перекладіть текст:

Columna vertebrarum

Columna vertebrarum s.spinalis composita est ex quattuor et viginti vertebrais: ex septem vertebrais colli, duodecim-dorsi, quinque lumborbm. Incipit haec columna ab atlante et desinit ad os coccygis, quod etsi ad pelvin quoque pertineat, tamen una cum osse sacro ad spinam dorsi referri debet. Injunguntur vertebrae inter se et cum vicinis ossibus per ligamenta, In femenis corpora vertebrarum paullo altiora et processus transversi ac spinosi tenuiores sunt, quam in viris.

Tota vertebrarum columna in bene conformato corpore, si a latere incipitur, non sequitur lineam ad perpendicularum recta, sed linea serpentis in modum flexa descendit. Mediae enim colli vertebrae, anterieus prominentes, cervicem posterius nonnihil excavatam sistunt.

Vertebrae dorsi arcum priori oppositum consituunt, cuius concavitas(quae maxima est in regione vertebrae septimae et octavae) anteriora versus, convexitas retrorsum spectat; hinc in levem quendam gibbum in superiore dorsi regione assurgunt. Opposita huic ratione vertebrae lumborum anterieus, hoc est, ad abdominis cavum sensim prominentes, et cum osse sacro promontorium facientes, inferiorem dorsi partem concavam reddunt. Denique os sacrum et coccygis, quae concavitatem anterieus efficiunt, regionem natibus interpositam elevato, gibbum in ultima parte spinae dorsi producant.

Тема №7

Іменники II відміни, чоловічий, середній рід. Лексика: сталі вирази, суфікси

Навчальна мета: Вивчити відмінкові закінчення іменників II відміни, звернути увагу на особливості іменників середнього роду. Вивчити грецькі іменники II відміни.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити іменники II відміни на с. 56, 60

II. Виберіть іменники чоловічого роду:

Nasus cancer, ligamentum, colon, intestinum, succus, crystallus, nodus, cerebrum, bulbus, ostium, rectum.

III. Провідміняти:

- в множині: ramus albus, ligamentum flavum.
- в однині: dorsum nasi; bulbus aortae.

IV. Повторити іменники середнього роду § 33-34 с. 58-59

V. Дописати закінчення, перекласти українською мовою:

- Centrum tendine....
- Colon sigmoide...
- Labium intern...
- Ligamenta sacroiliac...interosse...
- Septum nas...osse...
- Cum ligament ...

VI. Перекласти латинською мовою:

Гортанний нерв, зовнішній орган, глибока гілка, правий шлуночок, широка зв'язка, ліве передсердя, глибока артерія плеча, венозні борозни.

VII. Перевір себе!

a) Іменники чоловічого роду у Nom. Sing закінчується на..., Dat. Plur. і Abl. plur на

б) Закінчення іменників середнього роду зберігається ..., ... відмінках.

в) Іменники середнього роду у Nom. plur. мають закінчення... .

Відповіді до вправи VII:

а) -us, -er-is; б) Nom., Acc. в) -a .

VIII. Перекладіть текст:

Ventriculus

Ventriculus est receptaculum membranaceum, quod ingesta ad oesophago excipit. Situs est in regione epigastrica et quibquam in hypochondrio sinistro. Cum oesophago, duodeno, omento majore et minore, atque pancreate, liene, hepate, diaphragmate connexus est. Usus est, ut ingesta ab oesophago excipiat, aliquantum retineat, ea misceat cum succo gastrico, ea digerat et demum expellat in duodenum.

Тема № 8

Системне вивчення прикметників I групи. Лексика. Дієприкметники минулого часу пасивної форми. Лексика. Суфікси. Сталі вирази

Навчальна мета: Вивчити розпізнавати дієприкметники минулого часу від прикметників I групи. Вміти правильно вживати їх у термінах. Зазначити принципи узгодження.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторювати дієприкметники минулого часу пасивного стану § 45, с. 71.

II. Перекласти латинською мовою і вибрати дієприкметники:

Зоровий, грудний, довгастий, поверхневий, сірий, покритий, шорсткий, лімфатичний, складний, схрещений.

III. Вибрати правильний переклад:

1. diameter transversus	а) закупорена вена
2. fractura composita	б) довгастий мозок
3. substantia perforata	в) поперечний діаметр
4. vena obturatoria	г) складний перелом
5. medulla oblongata	д) продірявлена речовина

IV. Перекласти українською мовою:

Слизова оболонка язика; борозна кам'яного нерва; сліпий отвір язика; вузол артеріальної зв'язки; власна речовина склери; фіброзні піхви пальців; глибокі артерії мозку; серединна борозна язика.

V. Виконати вправи 1,3 (а) на с. 11 («Практикум з латинської мови» ч. 1)

VI. Перевір себе!

- а) Дієприкметники минулого часу відмінюються .як ...
б) Per colon transvers...; e nervis cutane...

Відповіді до завдання VI:

- а) прикметники I групи; б) -um; -is.

Тема №9

Іменники III відміни. Знаходження основи, типи, парадигми всіх родів
Навчальна мета: Вивчити визначати іменник III відміни. Уміти визначати їх основу, тип. Сформувати вміння узгоджувати прикметники I-II відмін з іменниками III відміни.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи :

I. Повторити іменники III відміни на с.77, 81.

II. Повторити визначення типу відмінювання § 49, 50,51, с. 78-80.

III. Визначити основу іменників:

- os, oris, n;
- canalis, is m
- tuber, ěris n
- auris, is f;
- foramen, ĩnis n
- cor, cordis n
- dens, dentis m
- crus, cruris n
- vas, vasis n

IV. Визначити тип відмінювання:

- dens, dentis m
- corpus, oris m
- pater, tris m
- auris, is f
- pars, partis f
- hepar, atis n
- rete, is n
- os, ossis n

V. Виконати вправи 1,2 на с. 84-85.

VI. Перевір себе!

- а) основу іменників визначаємо за... .
- б) до голосного типу належать іменники ... роду.
- в) іменник *dens, dentis m* належить до ... типу.
- г) всі іменники чоловічого роду

Відповіді до завдання VI:

- а) *genetivus sing.*; б) середнього; в) змішаного; г) нерівноскладові.

VII. Перекладіть текст:

De systemate nervoso

Systema nervosum in tres partes dividitur, quae sunt: systema nervosum centrale, systema nervosum periphericum et systema nervosum vegetativum. Systema nervosum centrale est encephalon et medulla spinalis. Systema nervosum periphericum ex truncis nervosus seu nervi et corpusculis nervosis terminalibus constat. Corpuscula nervosa terminalia sunt receptores stimulorum, qui in cute, in musculis, in ossibus, in articulationibus et organis externis locati sunt. Ad receptores etiam organon visus, auditus, olfactus et axtremitates motoriae musculorum attingunt. Systema nervosum vegetativum partem centalem et periphericam habet. Figura medullae spinalis cylindrica; resticulo similis, est.

Medulla spinalis a foramine occipitali margo ad tertiam vertebrae lumborum descendit. In medulla spinali duae intumescenciae lumbalis et cervicalis. Medulla spinalis, ut etiam encephalon, ex substantia grisea et alba constat. Prolongatio medullae spinalis, quae in cavo cranii in facie superiore partis basilaris ossis occipitalis locata, medulla oblongata nominatur. Cerebrum dimidio sphaerae similis est et in parte superiore fissura longitudinali in duas partes dividitur, quae hemisphaeria vocantur.

Tres meninges encephalon et medullam spinalem tegunt: pia mater seu leptomeninx, arachnoidea et dura mater seu pachymeninx. Pia mater, cerebro, cerebello, medullae spinali et oblongatae accreta, est membrana crassa et fibrosa, quae internae faciei cranii praecipue circa sellam turcicam et suturas fortiter adhaeret. Arachnoidea, intra duram et piam matrem locata, est membrana solida et tenuissima telae araneae similis, tunicis serosis viscerum similis est.

Тема №10

Узгодження прикметників I групи з іменниками III відміни

Навчальна мета: Уміти узгоджувати прикметники I групи і дієприкметники минулого часу з іменниками III відміни.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи :

I. Повторити відмінникові закінчення іменників III відміни на сторінці 78-79.

II. Повторити прикметники I групи на сторінці 32-36.

III. Виконати вправи 2,3 на сторінці 56 («Практикум з латинської мови» частина I.)

IV. Узгодити і провідніяти:

- pulmo,anis m(dexter,tra,trum)
- os,ossis n (zygomaticus,a,um)
- auris,is f (medius,a,um)
- pars,partis f (petrosus,a,um)

V. Перекласти латинською мовою і провідніяти:

- плоский суглоб
- права легеня
- ліва стопа
- кісткова частина
- венозна сітка
- довга ніжка
- різцевий канал

VI. Перевір себе! Узгодити прикметники з іменниками:

1. hydrops...	a) asthenicus, a, um
2. erysipelas...	b) caesareus, a, um
3. thorax...	c) cardiacus, a,um
4. cicatrix...	d) paralyticus, a, um

5. sectio...

e) gangraenosus, a, um

Відповіді до завдання VI:

1.c; 2.e; 3.a; 4.d; 5.b.

VII. Перекладіть текст:

De cranio

Skeleton capitis cranium nominantur. Cranium per atlantem cum columna vertebrali junctur. Cranium dividitur in cranium cerebrale, seu neurocranium, et cranium viscerale, seu splanchno-cranium. Cranium cerebrale ex octo ossibus temporalibus, duobus parietalibus, osse sphaenoidali, etmoidali, occipitali. Cranium viscerale ossa quindecim formant: ossa palatina, zigomatica, nasalia, lacrimalia, conchae nasales inferiores, vomer, mandibula, os hyoideum. Cavum cranii cerebri per foramen occipitale magnum cum canale vertebrali communicatur.

Suturis ossa cranii junctur: suturae variae sunt: sutura coronalis, lambdoidea, sagittalis et ceterae. Ossa cranii immobilia sunt, mandibula solum mobilis est. Varii muscoli cranium tegunt: muscoli frontales, occipitales, auriculares, nasales, zygomatice, temporales. In ossibus cranii multa foramina et tubera observamus.

Тема № 11

Приголосний тип. Чоловічий рід. Винятки. Сталі вирази. Лексика

Навчальна мета: Знати родові закінчення іменників чоловічого роду. Уміти узгоджувати прикметники з іменниками чоловічого роду III відміни.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити іменники III відміни чоловічого роду §54, стор.86-87.

II. Визначити основу іменників чоловічого роду:

Apex, pollex, tuber, paries, pulmo, liquor, cor, pes, cortex, index.

III. Узгодити прикметники з іменниками, поставте в Gen.Sing:

- Paries (anterior.ius, jugularis, e)
- Liquor (cerebrospinalis, e, flavus, a, um)
- Cor (adiposus, a, um, pulmonalis, e)

IV. Виконати вправи: 1, 2 на стор. 90-91.

V. Перевір себе:

- а) Іменники чоловічого роду мають в Nom.Sg..... закінчення.
- б) Іменники tuber,eris, cor.cordis, ...роду.
- в) Іменник os, ossis відноситься до ... типу.
- г) Іменник mater,tris ... роду.

Відповіді до завдання V:

- а) б ; б) середнього; в) змішаного типу; г) жіночого .

VI. Перекладіть текст:

Thorax

Thorax et abdomen in trunco hominis sunt. Thorax in parte superiore trunci est, abdomen in parte inferiore est. Thorax a claviculis usque ad diaphragma porrigitur. Ea pars trunci partim ossea, partim carnea est et interna membrana vestitur. Membrana pleura appellatur. Pleura membrana levis, robusta et tensa est. Ea costis et musulis intercostalibus adhaeret et totum cavum thoracis, cingit. In thorace pars tracheae, pulmonis, cor, pericardium cum vasis locantur.

Тема №12

Голосний тип, закінчення середнього роду. Винятки. Особливості відмінювання деяких слів середнього роду – vas, grammatec. Лексика. Сталі вирази

Навчальна мета: Знати родові закінчення іменників середнього роду III відміни. Уміти перекладати терміни з узгодженими і неузгодженими означенням.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити іменники середнього роду III відміни на сторінці 100-101.

II. Визначити відмінок, число:

Firamina, reti, femorum, capita, abdominibus, hepatis, stromatis, carpora, systema, seminum.

III. Узгодити прикметники з іменниками, поставте в Gen.Sing.:

- crus (sinister,tra,trum)
- caput (latus a,um)
- femur (dexter,tra,trum)
- systema (lymphaticus,a,um)

IV. Перекласти латинською мовою у вправі 4 на сторінці 44 («Практикум з латинської мови» частина I).

V. Перекласти українською мовою у вправі 2 на сторінці 104.

VI. Перевір себе!

- а) Іменники середнього роду у Nom.plur. мають закінчення.... .
- б) Іменники lien, lienis ... роду.
- в) Іменники vas,vasis в Gen, plur. має закінчення
- г) Деякі іменники середнього роду відмінюються за типом.

Відповіді до завдання VI:

- а) a (ia); б) чоловічого; в) - orum; г) голосним.

Тема №13

Закінчення жіночого роду. Винятки. Лексика. Сталі вирази

Навчальна мета: Знати відмінкові закінчення іменників жіночого роду. Уміти перекладати терміни.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи :

I. Повторити іменники жіночого роду на стр.92-94.

II. Визначити рівноскладові іменники, перекласти:

- cartilago, inis, f
- cervix, icis, f
- pelvis, is, f
- intersection, ionis, f
- auris, is, f
- iris, idis, f

III. Визначити іменники чоловічого роду:

- margo, inis,
- tuberositas, atis
- radix, icis
- cartilago, inis
- cutis, is
- pancreas, atis
- tendo, inis
- vas, vasis
- iris, idis

IV. Узгодити прикметники з іменниками, перекласти українською мовою:

- Canalis (incisivus, a, um)
- Vas (lymphaticus, a, um)
- Dens (serotinus, a, um)
- Margo (interosseus, a, um)

- Pars (petrosus, a, um)

V. Виконати завдання 1, 2 на с. 97-98 .

VI. Виконати вправу 4 на стр. 41 («Практикум з латинської мови», частина I).

VII. Перевір себе!

- а) Іменники *canalis* , *sanguis*..... роду.
- б) Іменники *vas* , *pancreas*..... роду.
- в) «За законом мистецтва» слід перекласти:
 - 1) *lege arte*
 - 2) *lege artem*
 - 3) *lege artis*

Відповіді до завдання VII:

- а) чоловічого; б) середнього; в) 3.

VIII. Перекладіть текст:

Pulmones

Pulmones, in cavo dextro et sinistro pectoris locati, majorem partem cavi sinistri occupant. Pulmo dexter in tres lobos, pulmo sinister in duos lobos dividitur. Pulmones ex multis alveolis constant. Parietes alveolarum tegit rete vasorum sanguiferorum. Sub pulmonibus et corde diaphragma situm est, quod cavum pectoris a cavo abdominis sejungit. Arteriae circuli sanguinis minoris in pulmones sanguinem venosum afferunt.

Тема № 14

Особливості відмінювання іменників грецького походження на “sis”, а також латинських слів типу febris і інші. Лексика. Сталі вирази

Навчальна мета: Знати іменники грецького походження. Уміти використовувати їх та сталі вирази в термінології.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи :

I. Повторити іменники грецького походження на -sis та сталі вирази на с. 105, 107 .

II. Виписати іменники грецького походження III відміни та провідніайте:

Chole, retina, basis, pnoë, systema, collega, squama, rete.

III. Вибрати правильний переклад:

1) Dosis minima	a) токсична доза
2) Pro narcosis	b) для аналізу
3) Diagnosis bona	c) життєва сила
4) Dosis toxica	d) добрий діагноз
5) Pro analysi	e) мінімальна доза
6) Vis vitalio	f) теорія з практикою
7) Teoria cum praxi	g) доза на один прийом
8) Pro dosis	h) для наркоза

IV. Перекласти терміни на латинську і українську мови у вправах 1, 2 на с. 110 (I стовбчик).

V. Перевір себе!

- a) Іменники на –sis в Abl. Sing. м ають закінчення, в Gen.plur. -... .
- б) Іменники на ma в Abl. Plur. м ають закінчення
- в) Іменник « vas » відмінюється в однині за ... відміною , а в множині – за ... відміною.

Відповіді до завдання V: а) -i; -ium ; б) -is; в) III ,II

Тема № 15

Прикметники III відміни. Лексика. Сталі вирази. Узгодження з іменниками I, II, III відміни. Лексика. Дієприкметники теперішнього часу активного стану. Лексика. Вживання в анатомічній термінології. Ступені порівняння прикметників в медичній термінології

Навчальна мета: Знати родові закінчення прикметників II групи. Уміти узгоджувати їх з іменниками.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи :

I. Вивчити прикметники II групи та дієприкметники теперішнього часу на с. 113-114.

II. Перекласти латинською мовою та провідміняти :

- скронева лінія
- капілярна судина
- коротка центральна артерія
- овальний отвір
- постійні зуби

V. Узгодити прикметники з іменниками в Nom. та Gen.sing.:

- os ethmoidal...
- vena lumbal ...ascend...
- musculus bicer...
- articulatio simpl...

IV. Виконати вправи 1, 3 (1 стовпчик) на с. 117-118.

V. Перевір себе!

- а) Прикметники II групи поділяються на ... підгрупи.
- б) Усі прикметники III відміни відмінюються за ... типом.

Відповіді до завдання V:

- а) три; б) голосним

Тема №16

Вивчення іменників IV– V відміни. Винятки. Лексика. Сталі вирази.

Поточний тестовий контроль модуля

Навчальна мета: Знати, відмінкові закінчення іменників IV-V відмін. Уміти узгоджувати прикметники з іменниками IV-V відмін.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи :

I. Повторити іменники IV відміни на с. 129.

II. Повторити іменники V відміни на с. 130.

III. Узгодити прикметники з іменниками IV-V відмін та провідміняти в однині та множині:

- Processus (alveolaris, e)
- Plexus (externus, a, um)
- Cornu (minimus, a, um)
- Facies (anterior, ius)

IV. Виконати вправи 1,2 на с. 135.

V. Перевір себе!

а) До IV відміни належать іменники ... та ... роду.

б) До V відміни належать іменники ... роду... .

в) У Nom.plur. іменники cornu, genu мають закінчення

г) Іменник manus ... роду.

д) «Sensu largo» перекладається як:

1. У широкому сенсі

2. У вузькому сенсі

е) «Pro die » перекладається як:

1. Щодня;

2. Протягом дня;

3. На добу

Відповіді до завдання V:

а) чоловічого, середнього; б) жіночого; в) ua; г) жіночого; д) 1; е) 3.

Тема № 17

Поняття «клінічна термінологія». Види клінічних термінів. Структура термінів-композитів латинською та українською мовами. Грецькі дублети іменників І відміни. Кінцеві терміноелементи І відміни

Навчальна мета: Знати греко-латинські дублети і кінцеві терміноелементи І відміни. Уміти перекладати клінічні терміни і діагнози.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити §85-88; сторінці 139-144.

II. Повторити §23-25 на с. 48-50.

III. Перекласти латинською мовою, провідміняти:

- діабетична гангрена
- епідемічна діарея
- набута грижа

IV. Добрати відповідники до термінів:

1. Вислуховування легені
2. Часткове видалення легені
3. Розширення серця
4. Пункція сечового міхура
 - a) Resectio pulmonis
 - b) Punctio vesicae urinariae
 - c) Auscultatio pulmonis
 - d) Dilatatio cordis

V. Добрати другу частину терміну, відповідну за змістом, використовуючи терміноелементи з таблиць:

--

1. Пнеумо...(фіксація легені)

2. Embryo...(розтин зародка)
3. Splen.....(видалення селезінки)
4. Procto.....(зшивання прямої кишки)
5. Gnato.....(пластична операція щелепи)

VI. Виконати вправу 3 на стор.148.

VII. Перевір себе! Вибрати терміноелементи, які позначають назви хірургічних втручань:

1. - lysis	6. - plastic
2. - paedia	7. - graphia
3. - metrum	8. - tomia
4. - pexia	9. - scopia
5. - iatria	10. - stomia

Відповіді до завдання VII:

1, 4, 6, 8, 10.

Тема № 18

Грецькі дублети іменників II відміни. Кінцеві терміноелементи II відміни

Навчальна мета: Знати греко-латинські дублети і кінцеві терміноелементи II відміни. Уміти перекладати терміноелементи і діагнози .

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити іменники II відміни § 32-36, стор.57-59.

II. Повторити § 91-95 на стор.149-152.

III. Перекласти латинською мовою, провідміняти:

- психічна хвороба
- механічна непрохідність кишок
- неоперабельний рак

IV. Утворити діагнози, перекласти українською мовою:

- cancer oesophag...
- icterus infectios...
- alcoholismus chronic...
- spasmus rect...
- fundus diabetic...
- ileus dynamic...
- grippus epidemic...

V. Дописати кінцевий терміноелемент:

1. dactyl ... (біль у пальцях)
2. neur ... (спеціаліст з нервових захворювань)
3. toxic ... (наука про отруйні речовини)
4. bronch ... (розширення бронхів)
5. gastr ... (розтин шлунку)
6. enccephala ... (грижа головного мозку)
7. cest ... (спазм сечового міхура)
8. path ... (нав'язливий страх захворювання);

- a) - ectasia
- b) - spasmus
- c) - phobia
- d) - cele
- e) - algia
- f) - logus
- g) - logia
- h) - tomia

VI. Виконати завдання 1 на с. 157.

VII. Перевір себе! Вибрати синоніми:

1. cystolithus;	a) dilatatio ventriculi;
2. gastroectasia;	b) metrotomia;
3. nosophobia;	c) calculus vesicalis;
4. hysterotomia	d) pathophobia

Відповіді до завдання VII:

1.c; 2.a; 3.d; 4.b.

Тема № 19

Грецькі дублети прикметників I-II відміни. *Participium perfecti passivi* у клінічній термінології

Навчальна тема: Знати греко-латинські дублети прикметників I – II відмін. Уміти перекладати клінічні терміни та діагнози.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити прикметники I групи § 39, 43, 45 на стор. 67-71.

II. Повторити §§ 98, 99, стор. 159-161.

III. Перекласти українською мовою, провідміняти:

- morbus congenitus
- radius fixus
- calculus urinarius

IV. Утворити від іменників прикметники за допомогою суфікса –os, -us.

Перекласти:

- Petra, ae f – камінь
- Nervus, I m – нерв
- Caverna, ae f – каверна
- Fibra, ae f – волокно

V. Виконати завдання 2 на стор. 165.

VI. Дописати словотворчий елемент:

1. ... dermia (темний колір шкіри)
 2. ... cytus (біле кров'яне тільце)
 3. ... ophthalmia (сухість ока)
 4. ... scopia (огляд прямої кишки)
 5. ... megalia (збільшення сліпої кишки)
- a) xer...
- b) macr...
- c) typhl...

- d) proct...
- e) melan...

VII. Перевір себе! Вибрати синоніми:

1. morbus nauticus	a) salivatio
2. necrotomia	b) naupathia
3. polysialia	c) dissectio

Відповіді до завдання VII:

1.b, 2.c, 3.a.

VIII. Перекладіть текст:

De renibus

Renes in regione lumborum in posteriore parte ventris locati sunt. Ren dexter sub De cute hepate, ren sinister sub liene siti sunt. Renibus urina secernitur. Cum renes sani sunt, urinalimpida est. Inflammatio renis nephritis nominantur. Si sanguis aut pus in urina est, vel vesica, vel renes exulcerati sunt.

Тема № 20

Грецькі дублети іменників III відміни чоловічого роду

Навчальна мета: Знати греко-латинські дублети іменників чоловічого роду III відміни. Уміти перекладати терміни і діагнози.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити іменники III відміни чоловічого роду § 54-56 на стор. 87-88.

II. Повторити §§ 102-103, стор. 166-167.

III. Перекласти українською мовою, провідміняти:

- tumor malignus
- herpes simplex
- sudor frigidus

IV. Утворити від дієслів іменники з суфіксом –or, перекладіть українською мовою:

- Flecto, flectere – згинати
- Deprimo, deprimere – опускати
- Roto, rotare – обертати
- Levo, levare – піднімати
- Indico, indicare – вказувати

V. Виконати завдання на с. 172.

VI. Перевір себе! Вибрати синоніми:

1) Lipocele	a) ascites
2) odontectomy	b) insolatio;
3) hydrops abdominis	c) hernia adiposa
4) heliotherapia	d) testectomy
5) orchectomy	e) extractio dentis

Відповіді до завдання VI:

1с, 2е, 3а, 4b, 5d.

Тема № 21

Грецькі дублети іменників III відміни жіночого роду. Суфікси –itis; ōsis; iasis

Навчальна мета: Знати греко-латинські дублети іменників жіночого роду III відміни. Уміти перекладати терміни і діагнози.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити іменники III відміни жіночого роду § 58-60 на стор. 92-94.

II. Повторити §§ 106-108, стор. 173-176.

III. Перекласти латинською мовою, провідміняти:

- хронічний тонзиліт
- первинна ампутація
- дистрофічний пародонтоз

IV. Утворити від дієслів іменники з суфіксом – іо:

- Solvo, ěre – розчиняти
- Curo, are – лікувати
- Sano, are – оздоровляти

V. Визначити суфікси в поданих іменниках, перекласти:

- Leukocytosis, is f
- Chololithiasis, is f
- Nephrosis, is f
- Curatio, ionis f
- Laryngitis, idis f

VI. Виконати вправу 2 на с. 182.

VI. Перевір себе! Зазначити терміни без орфографічних помилок:

1. Stomatitio atrofica
2. Arthritio deformans
3. Haepatitio epidemica
4. Asthma bronchiale

Відповіді до завдання VI:

2, 4

Тема № 22

Грецькі дублети іменників III відміни середнього роду. Кінцеві терміноелементи III відміни. Суфікси –ома; -ема

Навчальна: Знати греко-латинські дублети і кінцеві терміноелементи III відміни. Уміти утворювати і перекладати терміни і діагнози.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити іменники III відміни середнього роду §§62-64 на стор. 99-101.

II. Повторити §§111-114, стор. 184-186.

III. Перекласти українською мовою, провідмінити:

- murmur cardiacum
- papilloma mucosum
- vulnus combustum

IV. Утворити іменники з суфіксом –ома, перекласти:

- derma, dermat...
- fibra, fibr...
- sarx, sarc...
- mys, my...
- odus, odont...

V. Складіть терміни з поданим значенням:

- опущення печінки
- кровотеча з нирок
- біль голови
- огляд тіла
- процес розвитку роду
- наука, яка вивчає тваринний світ
- біль у селезінці
- жовчнокам'яна хвороба

- злаякісна пухлина шкіри
- загальне захворювання нирок
- виділення гною з сечею
- лікування сонцем

VI. Виконати завдання 2 на с. 191.

VII. Перевір себе! Поєднати синонімічні терміни:

1. angiographia	a) angina pectoris
2. papilloma carneum	b) neurodermitis
3. stenocardia	c) vasographia
4. eczema allergicum	d) verruca

Відповіді до завдання VI:

1.c; 2.d ; 3.a; 4.b.

VIII. Перекладіть текст:

Divisio pelvis

Pelvis est cavum, quod inter columnam vertebrarum et membrana inferiora locatur. Pelvis dividitur in pelvim majorem et minorem, vel superiorem et inferiorem. Pelvis major ultimus vertebralis lumbalibus ossibus ilium et integumentis cutaneis abdominis limitatur. Pelvis minor osse sacro, ossibus coccygeis, ligamentis et musculis terminatur.

Тема № 23

Грецькі дублети прикметників III відміни. Дісприкметники теперішнього часу активного стану

Навчальна мета: Знати греко-латинські дублети прикметників III відміни. Уміти перекладати клінічні терміни і діагнози.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити прикметники III відміни § 70-74 на с. 111-114.

II. Повторити § 117-118, с. 193-195.

III. Перекласти латинською мовою, провідмінити:

- деформівний артроз
- простий лишай
- тяжка жовтяниця

IV. Утворити дісприкметники теперішнього часу активного стану від поданих дієслів, перекласти:

- Ausculto, are – вислуховувати
- Accelero, are – прискорювати
- Promineo, ěre – виступати
- Nutria, ire – годувати
- Moveo, ěre – рухати

V. Дописати закінчення, перекласти українською мовою:

- hernia femoral...
- ruptura septi
- ulcus interventricular...
- septi perfor...
- ulcus arterial...
- peritendinitis crepit...

VI. Виконати завдання 1 на с. 198.

VII. Перевір себе! Дотати відповідні закінчення багатослівного терміна:

1. Morbus ulceras... ventricul... .
 2. Insufficiencia renal... acut... .
 3. Caries dent... profund... .
 4. Cystis ovari... dextr... .
 5. Erasio cervic... uter... .
- a) - a
 - b) - i
 - c) - is
 - d) - us
 - e) - um

Відповіді до завдання VII:

1.d,b; 2.c,a; 3.c,a; 4. b,b; 5.c,b.

VIII. Перекладіть текст:

De cute

Cutis integumentum commune corporis humani format et organismum defendit. In cute duo strata considerantur: epidermis et corium. Epidermis est stratum profundum et solidum. Epidermis ex ectodermate, corium ex mesodermate formatur. In papillis cutis vasa capillaria sangunea et lymphatica et corpuscula nervosa terminalialocata sunt. Papillae in parte superiore cutis cristis cutis et sulcos cutis formant. In cristis cutis foramina parva glandularum sudoriferarum sunt. E foraminibus sudor in sulcis destillat et cutem aspergit. Pili caput, cilia, supercilia et aliae partes corporis humani tegunt. Pilus radicem et scapum habet. Radix pili bulbo finitur. Radix pili cum bulbo in folliculo pili locatur. Quisque folliculus pili musculum arrectorem pili habet. Musculus arrector pili ad folliculi pili adhaeret. Contractio musculorum pilos arrigit et folliculi sub cute tubercula parva, quasi varos, formant. Cutis in formam asperam, similis cuti vulso anseris, devenit et anatomia cutis anserina nominatur.

Тема № 24

Грецькі дублети іменників IV-V відміни

Навчальна мета: Знати греко-латинські дублети іменників IV-V відмін. Уміти утворювати й перекладати клінічні терміни і діагнози .

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи :

I. Повторити § 121-122, ст. 200-201.

II. Повторити лексичний мінімум на с. 201-202.

III. Провідміняти:

- rabies spuria
- genu laesum
- infractus anaemicus

IV. Узгодити прикметники з іменниками:

▪ genu (dexter, tra, trum)	▪ cornu (superior, ius)
▪ manus (sinister, tra, trum)	▪ facies (febrilis, e)
▪ pulsus (freguens, ntis)	▪ caries (primarius, a, um)
▪ arcus (senilis, e)	

V. Додати грецькі еквіваленти до латинських іменників:

1. genu	a) opsis
2. manus	b) histos
3. visus	c) gony
4. textus	d) cheir

VI. Виконати завдання 1 (б) на с. 207.

VII. Перевір себе! Вибрати синоніми:

1. anaesthesia	a) frigotheraia
2. cryotherapia	b) proctoptosis
3. rabies	c) analgesia
4. prolapsus recti	d) hydrophobia

Відповіді до завдання VII: 1.c; 2.a; 3.d; 4.b .

Тема № 25

Словотвір. Латинські та грецькі префікси. Числівники в ролі префіксів.

Практичні навички змістового модуля

Навчальна мета: Знати латинські та грецькі префікси. Уміти утворювати клінічні терміни.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити § 126 -129, с. 209-218.

II. Повторити прислівники § 130, с. 219.

III. Провідіміняти:

- fissura prima
- os trigetrum
- effectus secundarius

IV. Утворити прислівники від прикметників :

▪ lactus, a, um	▪ brevis, e
▪ exactus, a, um	▪ simplex, icis
▪ citus, a, um	▪ recens, ntis

V. Перекласти латинською мовою і запам'ятати:

Добре, обережно, негайно, точно, повільно, як найкраще, скільки потрібно, швидко, двічі, тричі, для мене, у чистому вигляді.

VI. Виконати завдання 2 на с. 225

VII. Перевір себе! Дописати словотворчий елемент:

1. ... febrilis (післягарячковий)
2. ... uterinus (позаматковий)
3. ... costalis (підреберний)
4. ... articularis (міжсуглобовий)

Відповіді до завдання VII:

1.c; 2.a; 3.d; 4.b.

Тема № 26 (А)

Дієслово. Категорії дієслова. Наказовий спосіб. Умовний спосіб, 3 особа однини і множини теперішнього часу пасивного стану. Вживання дієсловафіо, фієгів рецептурі. Сталі рецептурні вирази

Навчальна мета: Знати, як визначається основа дієслова і як утворюється форми наказового способу.

Організаційно – методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити § 144-146, с. 239-241.

II. Прочитати лексичний мінімум на с. 15, звертаючи увагу на дієвідміни.

III. Визначити дієвідміни:

Formare, salvere, vertere, finire, dividere, docere, olere, colare, macerare, linire, solvere.

IV. Визначте основи:

▪ sterilisare	▪ infundere
▪ palpare	▪ sumere
▪ miscere	▪ finire
▪ valere	▪ audire

V. Перекладіть латинською мовою:

Налий, змішайте, закінчайте, слухай, простерилізуйте, розчини і познач, повтори, переверни.

VI. Перекладіть українською мовою:

Misce. Da. Signa.

Vertite. Scribite.

Bene sterelisa.

VI. Перевір себе!

а) Латинські дієслова мають ... дієвідміни.

б) Визначаємо :

1) - ere... 2) - are ... 3) - ire ... 4) - ere

в) форма наказового способу однини дієслів I, II, IV дієвідміни збігається з

Відповіді до завдання VI:

а) 4;

б) 1-3, 2-1, 3-4, 4-2;

в) основою дієслова

Тема № 26 (Б)

Дієслово. Категорії дієслова. Наказовий спосіб. Умовний спосіб, 3 особа однини і множини теперішнього часу пасивного стану. Вживання дієсловафіо, фієгів рецептурі. Сталі рецептурні вирази

Навчальна мета: Знати, як утворюються форми 3-ї особи однини та множини умовного способу. Уміти правильно вживати при написанні рецептів.

Організаційно – методичні вказівки до виконання роботи :

I. Повторити форми наказового способу дієслів: § 147, с. 242-243.

II. Повторити теоретичний матеріал § 152-154, с. 248-251.

III. Визначити дієвідміну:

1) studēre	4) sumēre
2) finire	5) linire
3) signare	6) nocēre

IV. Перекласти вирази латинкою мовою:

- а) Швидко розчини і профільтруй.
- б) Видай мікстуру у темній склянці.
- в) Розділи пілюльну масу.
- г) Змішай ліки з персиковою олією.

V. Утворіть умовний спосіб III особи однини і множини:

Laborare, adhibēre, repetēre, linire.

VI. Перекласти речення:

- а) Нехай зберігається масло какао у холодному місці.
- б) Розчинити йод у хлороформі .
- в) Додати сироп у мікстуру і збовтати.
- г) Видати у жовтій склянці.

VII. Виконати завдання 5, стор. 257.

VIII. Перевір себе!

- а) Дію ймовірну, бажану виражає ...

б) У рецептах вживається форма Praesens conjunctivi ...

в) Дієслово *fiō, fieri* означає ..., належить до ... дієслів.

г) Основа дієслів визначається шляхом ...

Відповіді до завдання VIII:

а) conjunctivus

б) passivi

в) утворюватися; неправильних

г) відкидання від неозначеної форми дієслів *-re* у I, II, IV дієвідмінах і *-ēre* у III дієвідміні

Тема № 27

Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, солей, оксидів, складних ефірів

Навчальна мета: Знайти, як правильно читаються і виписуються в рецептах назви хімічних елементів, оксидів та солей.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Прочитати назви хімічних елементів §157, с. 255-256

II. Перекласти латинською мовою:

Чистий фосфор, цинкова паста, осаждена сірка, відновлено залізо, йодний розчин, сіра ртутна мазь, медичний ефір, біла осадова ртуть, концентровананий розчин пероксиду водню, суспензія гідроксиду алюмінію.

IV. Визначити тип хімічної сполуки:

1. Ferri lactas
2. Asidum tartaricum
3. Calcii chloridum
4. Plumbi oxydum
5. Asidum arsenicosum
6. Hydrogenii peroxydum

IV. Виконати завдання 3 (б), стор. 47 («Практикум з латинської мови ч.ІІІ»).

V. Перекласти латинською мовою терміни: вправа Y, на стор. 261.

VI. Перевір себе!

- а) Латинські назви хімічних елементів - це іменники ... роду ... відміни.
- б) Назви оксидів складаються з ... іменників.
- в) Найменування основник солей утворюються за допомогою префікса ... , а кислих солей -

Відповіді до завдання VI:

- а) середнього роду, II відміни; б) двох; в) sub-; hydro-.

Тема № 28 (А)

Відомості про фармацевтичну термінологію. Назви вуглеводневих і кислотних радикалів. Словотворчі елементи, що вказують на належність лікарського засобу до фармакологічної групи. Словотворчі елементи, що вказують на фармакологічну дію лікарської речовини. Назви рослин у номенклатурі лікарської сировини

Навчальна мета: Знати, як складаються назви лікарських засобів. Виписування їх та назв комбінованих препаратів у рецептах .

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити теоретичний матеріал до теми § 165-168, стор. 263-268.

Додатковий матеріал на, стор.326-327.

II. Відповісти на запитання, що означає термін:

а) «тривіальна» назва б) міжнародна синонімія в) комбінований препарат

III. Виберіть правильний частотний відрізок:

1) -vit-	а) протизапальний засіб
2) -somp-	б) гормональний засіб
3) -sed-	в) вітаміни
4) -bil-	г) снодійний засіб
5) -as-	д) заспокійливий засіб
6) -oestr-	е) жовчогінний засіб
7) -flog-	ж) ферментний препарат

IV. Вибрати назви комбінованих препаратів:

Aminazinum, Phenolum, “Anaesthesolum”, Phenobarbitalum, dragee “Undevit”,
tabulettae “Pyraminaum”, Corvalolum.

V. Перекласти словосполучення :

Кора крушини, трава звіробою, лінімент алое, емульсія персикової олії, сухий екстракт беладони, березові бруньки, квітки ромашки, сік подорожника, кора крушини, рідкий екстракт собачої кропиви.

VI. Дописати закінчення –ae/-orum/ -i/ в назвах олій:

▪ Oleum Menth...	▪ Oleum Terebinthin...
▪ Oleum Persic...	▪ Oleum Pin...
▪ Oleum Hyoscyam...	▪ Oleum Eucalypt...

VII. Дати відповідні закінчення:

- 1) Herb... Leonur... (трави кропиви собачої)
- 2) Foli... Senn... (листіків сени)
- 3) Fruct... Carv... (плодів кмину)
- 4) Cortic... Viburn... (кори калини)

Відповіді до завдання VII:

1.cb; 2. dc; 3. eb; 4. ab .

VIII. Перевір себе!

- а) умовні назви препаратів є зазвичай іменниками відміни....роду
- б) у назвах вітамінів зазвичай вживають частковий відрізок....
- в) словотворчі елементи, вказують на належність препаратів до антибіотиків : -cid- , -cillin-, -cor-, -ster-, -somm-, -cycl- .

Відповіді до завдання VI:

- а) друга відміна, сер.рід; б) -vit-; в) – cillin-, -cycl

Тема №29

Рецепт, його граматична структура, моделі рецептурних прописів.

Граматична структура рецептурної фрази. Розгорнуті і скорочені прописи рецептів. Латинська номенклатура лікарських форм. Додаткові написи в рецептах. Фармацевтичні частотні відрізки в назвах препаратів

Навчальна мета: Знати основні правила виписування рецептів. Уміти виписувати рецепти із скороченням.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи

I. Прочитати основні правила виписування рецептів §172-173, с. 276-277.

II. Написати іменники у словниковій формі та в рецепті:

▪ екстракт	▪ свічка
▪ лінімент	▪ таблетка
▪ крапля	▪ капсула
▪ мазь	▪ аерозоль
▪ відвар	▪ драже

III. Повторити рецептурні скорочення §176, с. 279-282.

IV. Написати без скорочень:

aā, D., I., dec., glob., gtts., in amp., in tab., ol., Rp., sol., supp., t-ra., ung., vitr.

V. Подати скорочений варіант:

In ampullis, in vitro, Da in scatula, tabulettae Aethazoli, Sirupus Rhei, tinctura Zeonuri, infusum foliarum Uvae ursi.

VI. Виконати завдання 1 на с. 284

VII. Перевір себе!

- З великої букви у рецепті виписують назви...
- Апа (aā) означає...
- Скорочено в рецептах пишуть назви...

Відповіді до завдання VII:

- рослин, препаратів, хім.елементів
- порівно, по
- назви лікарських форм, частин рослин, різні рецептурні формулювання

Тема № 30

Рецепт. Виписування рецептів на рідкі, м'які, тверді лікарські форми.

Скорочення в рецептах

Навчальна мета: Знати загальноприйняті рецептурні скорочення. Уміти правильно використовувати їх у термінології.

Організаційно-методичні вказівки до виконання роботи:

I. Повторити правила скорочення в рецептах : §176, с. 279-282.

II. Написати без скорочень:

But. Sac.; D.; dec.; empl.; fl.; hb.; rep.; D.t.d.N; ad us.ext.; M.f.; pct.; q.s.; supp.; t-ra; vits.; OD.; Rp.; pro infant.; Ag. pro inject.; Camph. tr.; Ung. Xeroformii; Ag. purify. g. s. ut f. emuls.; Fruct. Carvi.

III. Написати без скорочень і перекласти рецепти 2, 4, 5 на с. 298 українською мовою.

IV. Написати скороченим способом і перекласти українською мовою рецепти 4, 5 на с. 306; латинською мовою впр. 3 на с. 324.

V. Перевір себе!

а) У рецептах дозволяється скорочувати назви лікарських ..., ... препаратів, назви частин ..., вказівки ..., рецептурні ...

б) Скорочення закінчують останньою ...

Відповіді до завдання V:

а) форм, галенових, рослин, фармацевтові, формулювання

б) приголосною

VI. Прочитати і перекласти текст:

De spiritibus

De spiritibus Aethanolum 95 % aliter spiritus 95 % vel alcohol 95 % nominatur. Spiritus odorem et saporem specificum habet. Spiritus cum aqua, Chloroformio, Aethere, Acetono, Glycerinoque miscetur. In usu aegrotorum saepe sunt: spiritus Ammonii anisatus, ut remedium expectorans, spiritus camphoratus vel solutio Camphorae spirituosa et spiritus Sinapis in morbis rheumaticis ad usum externum.

ТАБЛИЦЯ ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ ТА ПРИКМЕТНИКІВ

Відм і нок	1-а відм .		2 відм.		3 відміна						4 відм.		5 відм .
					Пригол		Змішан		Голосний				
	<i>f</i>	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>m/f</i>	<i>n</i>	<i>m/f</i>	<i>n</i>	<i>m/f</i>	<i>n</i>	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>f</i>	
Singularis													
No m	-a	- us -er	- um - on	Різні						-us	-u	-es	
Gen	-ae	-i		-is		-is		-is		-us	-ei		
Dat	-ae	-o		-i		-i		-i		-ui	-u	-ei	
Acc	-am	-um		-em	=No m	-em	=No m	-im	=No m	- um	=Nom	-em	
Abl	-a	-o		-e		-e		-i		-u	-e		
Pluralis													
No m	-ae	-i	-a	-es	-a	-es	-a	-es	-ia	- us	-ua	-es	
Gen	aru m	orum		-um		-ium		-ium		-uum		eru m	
Dat	-is	-is		-ibus		-ibus		-ibus		-ibus		ebus	
Acc	-as	- os	-a	-es	-a	-es	-a	-es	-ia	- us	-ua	-es	
Abl	-is	-is		-ibus		-ibus		-ibus		-ibus		ebus	

ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК

А

- a, ab** (з *Abl.*) від, з
abdōmen, ĩnis *n* живіт
abdominalis, e черевний
abducens, ntis відвідний
abscessus, us *m* абсцес, нарив
accessorius, a, um додатковий
acĭdum, i *n* кислота
acidus, a, um кислий
acquisĭtus, a, um набутий
acromialis, e акроміальний
acromion, i *n* акроміон, плечовий відросток
adiposus, a, um жировий, жирний, ожирілий
adpersio, onis *f* присипка
aërophagia, ae *f* заковтування повітря, що призводить до скупчення газів у шлунку
aërosolum, i *n* аерозоль
aesthesiologia, ae *f* розділ анатомії, що вивчає органи чуттів
aesthesia, is *f* чутливість, відчуття
aetas, atis *f* вік
ala, ae *f* крило
albus, a, um білий
alveolus, i *m* альвеола, комірка
amarus, a, um гіркий
ampulla, ae *f* ампула, розширення
amputatio, onis *f* ампутація, відсікання, відтинання
amylum, i *n* крохмаль
ana по, порівну
analgeticus, a, um анальгетичний, болезаспокійливий
angina, ae *f* ангіна, запалення мигдаликів
angulus, i *m* кут
anulus, i *m* кільце
anus, i *m* задній прохід
aorta, ae *f* аорта, головна артерія великого кола кровообігу
aper, apri *m* кабан
apertura, ae *f* апертура, отвір
apertus, a, um відкритий
apex, icis *m* верхівка
aqua, ae *f* вода
aquosus, a, um водний
arachnoidea, ae *f* павутинна мозкова оболонка
arbor, oris *f* дерево
arcus, us *m* дуга, дужка
arsenicus, a, um миш'яковий
arteria, ae *f* артерія
articularis, e суглобовий
articulatio, onis *f* суглоб
ascendes, ntis висхідний
ascites, ae *m* асцит, черевна водянка
atrium, i *n* передсердя
auditivus, a, um слуховий
auricula, ae *f* вушко, вушна раковина
auris, is *f* вухо
avis, is *f* птах
axis, is *m* вісь, другий шийний хребець

B

bacca, ae f ягода
basilaris, e основний
basis, is f базис, основа; у фармакології – основний засіб у складному рецепті
benignus, a, um доброякісний
bilateralis, e двосторонній
bilis, is f жовч, що виливається з жовчного міхура
boricus, a, um борний
botulismus, i m ботулізм, харчове отруєння

bovinus, a, um бичачий
brachium, i n плече
brevis, e короткий
bronchialis, e бронхіальний
bronchus, i m бронх, розгалуження дихального горла в легенях
bucca, ae f щока
buccalis, e щічний
bulbus, i m цибулина, потовщення
bulbus oculi очне яблуко
bursa, ae f сумка

C

cadāver, eris n труп
caecum, i n сліпа кишка
caecus, a, um сліпий
caeruleus (coeruleus), a, um блакитний, синій
calcar, aris n шпора, острога
calculus, i m камінь, камінчик
calvaria, ae f черепне склепіння
calx, calcis f п'ята
calyx, ucis m чашка
Camphōra, ae f камфора
canaliculus, i m каналець
canalis, is m канал
cancer, cri m рак
cancerogēnes, is канцерогенний, той, що викликає розвиток ракової пухлини
caninus, a, um собачий
capillaris, e капілярний
capitulum, i n головка
capsula, ae f капсула, оболонка
caput, itis n голова
carbo, ōnis m вугілля

carcinoma, atis n ракова пухлина
cardia, ae f серце; кардіальний відділ шлунка
cardiacus, a, um серцевий
caries, ei f карієс, костоїда
caroticus, a, um сонний
carpus, i m зап'ясток
cartilagineus, a, um хрящовий
cartilāgo, ĩnis f хрящ
cauda, ae f хвіст
caudalis, e каудальний, хвостовий
caverna, ae f печера, каверна
cavitas, atis f порожнина
cavum, i n порожнина
cavus, a, um порожнистий, порожній, пустий
celer, ěris, ěre швидкий
cellula, ae f клітина
centralis, e центральний
centrum, i n центр
cerebellum, i n мозочок
cerebralis, e церебральний, мозковий
cerebrum, i n головний мозок

cervicalis, e шийний
cervix, icis *f* шия
charta, ae *f* папір
chlorīdum, i *n* хлорид
cholagōgus, a, um жовчогінний
chole, es *f* (грецьк.) жовч
choledōchus, a, um жовчний
chorda, ae *f* хорда, струна
chronicus, a, um хронічний
cilium, i *n* вія
circulatio, onis *f* циркуляція, кровообіг
citras, atis *m* цитрат
citricus, a, um лимонний
clavicula, ae *f* ключиця
clavicularis, e ключичний
clinicus, a, um клінічний
coccygeus, a, um куприковий
coccyx, ygis *m* куприк
collum, i *n* шия
colon, i *n* ободова кишка
color, oris *m* колір
columna, ae *f* стовп
columna vertebralis хребетний стовп
commisura, ae *f* спайка
communicans, ntis сполучний
communis, e спільний, загальний, звичайний
compactus, a, um компактний, щільний
complētus, a, um повний
complicatus, a, um ускладнений
compositus, a, um складний
concha, ae *f* раковина

decoctum, i *n* відвар
dens, dentis *m* зуб
dentalis, e зубний
depressor, oris *m* м'яз-опускач

congenitus, a, um вроджений
cor, cordis *n* серце
coracoideus, a, um дзьобовидний
cornea, ae *f* рогівка
cornu, us *n* ріг, ріжок
corona, ae *f* корона, вінок
coronarius, a, um коронарний, вінцевий
corpus, ōris *n* тіло
corrīgens, ntis коригуючий, поліпшуючий
corrugator, oris *m* зморщувач
cortex, ĩcis *m* кора, кірка
costa, ae *f* ребро
costalis, e реберний
coxa, ae *f* кульша, тазова кістка
cranialis, e краніальний, черепний
cranium, i *n* череп
cribrosus, a, um решітчастий
crisis, is *f* криза, швидке спадання гарячкової кривої, перелом у хворобі
crista, ae *f* гребінь
criticus, a, um критичний
cruposus, a, um крупозний
crus, cruris *n* гомілка
cryotherapia, ae *f* лікування холодом
crystallisatus, a, um кристалічний
crystallus, i *f* кристал
cubītus, i *m* лікоть
cutaneus, a, um шкірний
cuticūla, ae *f* кутикула, шкірочка
cutis, is *f* шкіра
cysta, ae *f* кіста

D

diabetes, ae *m* діабет, сечове виснаження
diaeta, ae *f* дієта, режим харчування

diagnosis, is *f* діагноз, розпізнавання хвороби
diameter, tri *f* діаметр
diaphragma, atis *n* діафрагма, грудочеревна перетинка
diffusus, a, um розлитий, розсіяний
digastricus, a, um двочеревцевиць
digestio, onis *f* травлення
digītus, i *m* палець
dilutus, a, um розведений

e, ex (*z Abl.*) з, із, від
eczema, atis *n* екзема, запалення шкіри
efferens, entis виносний
eminentia, ae *f* підвищення, виступ
epigastrium, i *n* надчеревна область
ethmoidalis, e решітчастий
exacerbatio, onis *f* загострення
exemplar, aris *n* зразок
exemplum, i *n* приклад

facialis, e лицевий
facies, ei *f* лице, обличчя; поверхня
facilis, e легкий
fascia, ae *f* фасція, оболонка м'язів; пов'язка
fascis, is *m* зв'язка, пучок
fauces, ium *f* зів
febris, is *f* гарячка, лихоманка
fecundatio, onis *f* запліднення
fel, fellis *f* жовч
felleus, a, um жовчний
femininus, a, um жіночий
femoralis, e стегновий
fibra, ae *f* волокно
fibrosus, a, um волокнистий

dolor, oris *m* біль, страждання
dorsalis, e спинний, тильний
dorsum, i *n* спина
dosis, is *f* доза
dragee *n* (*невідм.*) драже
duodenum, i *n* дванадцятипала кишка
dura mater тверда мозкова оболонка
durus, a, um твердий

E

extensor, oris *m* розгинач
externus, a, um зовнішній
extra (*z Abl.*) поза
extracardialis, e позасерцевий
extractum, i *n* екстракт, витяжка
extraho, traxi, tractum, ěre витягати
extremitas, ātis *f* кінцівка
extremus, a, um крайній, важливий
exulceratus, a, um вкритий виразками

F

fibūla, ae *f* малогомілкова кістка, мала гомілка
fibularis, e малогомілковий
filiformis, e нитковидний
fissura, ae *f* щілина, тріщина
fistula, ae *f* фістула, свищ
fixatio, onis *f* фіксація, прикріплення
flavus, a, um жовтий
flexio, onis *f* згинання
flexor, oris *m* згинач
flexuosus, a, um зігнутий
flexus, us *m* згин, петля
flos, floris *m* квітка
fluctuans, antis коливний
fluidus, a, um рідкий

foetus, us *m* плід (утробний)
folium, i *n* листок
folliculus, i *m* фолікул
foramen, inis *n* отвір
forma, ae *f* форма, вигляд
formicinus, a, um мурашиний
formula, ae *f* формула
fornix, icis *m* склепіння, арка
fortis, e сильний, хоробрий
fossa, ae *f* яма, ямка, заглибина
fossula, ae *f* ямочка
fovea, ae *f* ямка
foveola, ae *f* ямочка
fractura, ae *f* перелом

gala, galactis *f* (грецьк.) молоко
ganglion, i *n* ганглії, нервовий вузол
gangraena, ae *f* гангрена, змертвіння
gangrenosus, a, um змертвілий
gaster, stris *f* шлунок
gastricus, a, um шлунковий
gelatosa, ae *f* желатоза
gelatinosus, a, um желатиновий
gelu, us *n* лід, мороз
gemma, ae *f* брунька
generalisatus, a, um поширений
genesis, is *f* генезис, походження,
початок
geniculum, i *n* колінце
genu, us *n* коліно
gingiva, ae *f* ясна
gingivitis, itidis *f* гінгівіт, запалення
ясен

haema, atis *n* (грецьк.) кров
hallux, ucis *m* великий палець ноги
hamulus, i *m* гачок, крючок
heliosis, is *f* сонячний удар

frenulum, i *n* уздечка
frequens, ntis частий
frigidus, a, um холодний
frons, frontis *f* лоб, чоло
frontalis, e лобний, лобовий,
фронтальний
fructuosus, a, um плодоносний
fructus, us *m* плід
functio, onis *f* функція
functionalis, e функціональний
fundus, i *m* дно
fungicidus, a, um протигрибковий
fungosus, a, um грибовидний
fungus, i *m* гриб

G

glandula, ae *f* залоза
glaucoma, atis *n* глаукома,
хворобливе підвищення очного
тиску
globulus, i *m* кулька
globus, i *m* куля
glossa, ae *f* (грецьк.) язик
glossalgia, ae *f* біль в області язика
glossitis, itidis *f* глосит, запалення
язика
glottis, itidis *f* голосова щілина
glut(a)eus, a, um сідничний
granulum, i *n* гранула, крупинка
gravis, e важкий
griseus, a, um сірий
gutta, ae *f* крапля

H

helmins, nthis *f* гельмінт, глист
hepar, ātis *n* печінка
hepaticus, a, um печінковий
herba, ae *f* трава

hernia, ae *f* грижа
hiatus, us *m* щілина, отвір
homo, inis *m* людина
homogenes, is гомогенний,
однорідний
horizontalis, e горизонтальний
humērus, i *m* плече, плечова кістка

ictērus, i *m* жовтяниця
ieiunum, i *n* порожня кишка
impressio, onis *f* втиснення
incisivus, a, um різцевий
incisura, ae *f* вирізка
incus, udis *f* ковадло
index, icis *m* вказівний палець
infantilis, e дитячий
infectio, onis *f* інфекція, зараження
inferior, ius нижній
inflammatio, onis *f* запалення
inflammatus, a, um запальний
influenza, ae *f* інфлюенца, грип
infraarticularis, e підсуглобовий
infractio, onis *f* надлом
infraspinatus, a, um підостний
infrasternalis, e підгрудинний
infūsum, i *n* настій
ingrediens, ntis інгредієнт, складова частина
inguen, inis *n* пахвина, клубова ділянка
inguinalis, e пахвинний
inhalatio, onis *f* вдихання, інгаляція
inhalator, oris *m* інгалятор
iniectio, onis *f* ін'єкція, впорскування, вливання
innatus, a, um вроджений
insanabilis, e невиліковний
inscriptio, onis *f* напис, заголовок
insolubilis, e нерозчинний

humidus, a, um вологий, вогкий
humilis, e низький
humor, oris *m* волога, рідина
hydrocarbonas, atis *m* гідрокарбонат
hydrops, is *m* водянка
hyoideus, a, um під'язиковий

I

inspiratio, onis *f* вдих
instrumentum, i *n* інструмент, знаряддя
insufficiētia, ae *f* недостатність
insultus, us *m* інсульт, гостре порушення кровообігу внаслідок крововиливу 36

interarticularis, e міжсуглобовий
intercostalis, e міжреберний
interlobularis, e міжчастковий
intermedius, a, um проміжний
intermittens, entis переміжний
intermuscularis, e міжм'язовий
internus, a, um внутрішній
interosseus, a, um міжкістковий
interrogatio, onis *f* розпитування
interscapularis, e міжлопатковий
intervertebrallis, e міжхребцевий
intestīnum, i *n* кишка
intīmus, a, um найглибший, внутрішній
intoxicatio, onis *f* інтоксикація, отруєння
intracellularis, e внутрішньоклітинний
intracranialis, e внутрішньочерепний
intramuscularis, e внутрішньом'язовий
intravenosus, a, um внутрішньовенний

ischaemia, *ae f* ішемія
ischiodicus, a, um сідничний
iugularis, *e* яремний

iunctura, *ae f* з'єднання, сполучення
iuvenis, *e* молодий, юний
iuventus, utis f молодість

K

Kalanchoè, *ès f* каланхое
Kalium, i n калій
kephale, es f (*грецьк.*) голова
keras, atos n (*грецьк.*) ріг
keratinum, i n кератин, рогова речовина

keratitis, itidis f запалення рогової оболонки
keratoma, atis n роговий наріст, рогова пухлина

L

labialis, e лабіальний, губний
labium, i n губа
lac, lactis n молоко
lacer, ěra, ěrum (lacĕrus, a, um)
рваний
lacrima, ae f сльоза
lactas, atis m лактат
lacteus, a, um молочний
lacticus, a, um молочнокислий

linimentum, i n лінімент, рідка мазь
lipoma, atis n ліпома, жирова пухлина
lipos, i m (*грецьк.*) жир
liquīdus, a, um рідкий
liquor, oris m рідина
liquor Ammonii anisatus нашатирно-ганусові краплі
liquor Ammonii caustici нашатирний спирт
lobus, i m частка
localis, e місцевий, локальний
locatus, a, um розміщений
longitūdo, inis f довжина
longitudinalis, e поздовжній
lumbalis, e поперековий
lumbus, i m попереk
luteus, a, um жовтий
luxatio, onis f вивих
luxatus, a, um вивихнутий
lympa, ae f лімфа, прозора жовта рідина, що циркулює в тканинних щілинах і лімфатичних вузлах
lymphaticus, a, um лімфатичний
lysis, is f розпад, розщеплення

M

malignus, a, um злякисний
malleolus, i m молоточок
mamma, ae f молочна залоза

mandibūla, ae f нижня щелепа
manus, us f кисть, рука
margo, inis m край
masculus, a, um чоловічий
massa, ae f маса
massa pilularum пілюльна маса
masticatio, onis f жування
masticatorius, a, um жувальний
mater, tris f мати; мозкова оболонка
materia, ae f матерія, речовина
maxilla, ae f верхня щелепа
maxillaris, e верхньощелепний
maximus, a, um найбільший
meatus, us m хід, прохід
medianus, a, um серединний
medium, i n середина, центр
medius, a, um середній
medulla, ae f мозок (*кістковий, спинний*)
medulla oblongata довгастий мозок
medulla ossium кістковий мозок
medullaris, e мозковий
membrana, ae f мембрана, перетинка, оболонка
membrum, i n кінцівка, член тіла
meninx, ngis f мозкова оболонка

meniscus, i m меніск
mentalis, e (*від mens, mentis f*)
ментальний, розумовий, душевний, психічний
mentalis, e (*від mentum, i n*)
підборідний
mentum, i n підборіддя
mesencephalon, i n середній мозок
mesocaecum, i n брижа сліпої кишки
metacarpus, i m п'ясток
mineralis, e мінеральний
minus, a, um найменший
minor, minus менший, малий
minus менше
mixtura, ae f мікстура, суміш
mixtus, a, um змішаний
mobilis, e рухомий, рухливий
modicus, a, um помірний
molaris, e кутній
molestus, a, um тяжкий, обтяжливий
mollis, e м'який

morbili, orum m кір
morbis, i m хвороба
mucilāgo, ĩnis f слиз
mucosus, a, um слизовий
multicellularis, e багатоклітинний
muscularis, e м'язовий
musculus, i m м'яз
myces, etis m грибок

N

naris, is f ніздря
nasalis, e носовий
nasus, i m ніс
naturalis, e природний
necessarius, a, um необхідний
neoformatio, onis f новоутворення

nervosus, a, um нервовий
nervus, i m нерв
neuter, tra, trum жоден з двох, ні той, ні інший; середній
niger, gra, grum чорний
nitricus, a, um азотний

nitris, itis *m* нітрит
nitrosus, a, um азотистий
nodus, i *m* вузол
nomen, inis *n* ім'я, назва
novus, a, um новий

obductus, a, um покритий
оболонкою
oblata, ae *f* облатка
obliquus, a, um косий
oblongatus, a, um довгастий
obscurus, a, um темний
obturatus, a, um закупорений,
замкнутий
obtusus, a, um тупий
occipitalis, e потиличний
occiput, itis *n* потилиця
octo вісім
oculus, i *m* око
odor, oris *m* запах
odoratus, a, um запашний
odoratus, us *m* нюх
oesophagus, i *m* стравохід
olecranon, i *n* ліктьовий відросток
oleum, i *n* олія
oleum Helianthi соняшникова олія
oleum icoris Aselli риб'ячий жир (з
печінки тріски)

palatinus, a, um піднебінний
palatum, i *n* піднебіння
palma, ae *f* долоня
palmaris, e долонний
palpatio, onis *f* пальпація,
прощупування
palpebra, ae *f* повіка
pancreas, atis *n* підшлункова залоза
pancreaticus, a, um підшлунковий

nucha, ae *f* вий
nucleus, i *m* ядро
nux, nucis *f* горіх
nux vomica блювотний горіх

O

oleum Persicorum персикова олія
oleum Ricini рицинова олія
oleum Terebinthinae терпентинова
олія, скипидар
operabilis, e операбельний, такий,
який піддається оперуванню
operatio, onis *f* операція
opticus, a, um оптичний, зоровий
optimus, a, um найкращий
oralis, e оральний
organismus, i *m* організм
organon, i *n* орган
os, oris *n* рот
os, ossis *n* кістка
osseus, a, um кістковий
ostium, i *n* отвір, вхід
ovalis, e овальний
ovarium, i *n* яєчник
ovis, is *f* вівця
ovum, i *n* яйце
oxydatus, a, um окислений
oxydum, i *n* оксид, окис

P

panotitis, itidis *f* запалення
внутрішнього і середнього вуха
papilla, ae *f* сосок, сосочок
par, paris рівний; парний
paraffinum, i *n* парафін
paralysis, is *f* параліч
paries, parietis *m* стінка
parietalis, e пристінний
pars, partis *f* частина

partus, us *m* пологи, роди
parvus, a, um малий
pasta, ae *f* паста
patella, ae *f* колінна чашка,
надколінок
pecten, inis *n* гребінь
pectoralis, e грудний
pectus, oris *n* груди
pelvinus, a, um тазовий
pelvis, is *f* таз
pepsinum, i *n* пепсин, фермент
шлункового соку
pepsis, is *f* травлення
percussio, onis *f* вистукування,
простукування
perforans, antis проколюючий
perforatio, onis *f* прорив, проколення
pericardium, i *n* осердя
periculum, i *n* небезпека
periodontium, i *n* окістя зубного
кореня
periosteum, i *n* окістя
peritonēum, i *n* очеревина
permanens, ntis постійний
perone, es *f* малогомілкова кістка
peroneus, a, um малогомілковий
peroxydum, i *n* пероксид, перекис
pertussis, is *f* коклюш
pes, pedis *m* стопа, нога
petrosus, a, um кам'янистий
phalanx, ngis *f* фаланга
pharmaceuta, ae *m* фармацевт
pharynx, ngis *f* глотка
phosphoricus, a, um фосфорний
pigmentum, i *n* пігмент
pilūla, ae *f* пілюля
pilus, i *m* волос
piperitus, a, um перцевий
pius, a, um м'який, ніжний
pix, picis *f* смола
pix liquida дьоготь

placenta, ae *f* плацента
planta, ae *f* рослина; підошва, стопа
planus, a, um плоский, рівний,
гладкий
plasma, atis *n* плазма
plerumque переважно
pleura, ae *f* плевра, прилегенева і
підреберна дуга
plexus, us *m* сплетіння
plica, ae *f* складка
plus більше
pneumonia, ae *f* пневмонія,
запалення легень
pnoè, ès *f* дихання
pollex, icis *m* великий палець руки
pons, pontis *m* міст
poples, itis *m* підколінна ямка
popliteus, a, um підколінний
posterior, ius задній
praemolaris, e малий кутній зуб
processus, us *m* відросток
prominentia, ae *f* виступ
proprius, a, um власний
pterygoideus, a, um криловидний
pulmo, onis *m* легеня
pulmonalis, e легеневий
pulpa, ae *f* пульпа, м'яка сполучна
тканина, що заповнює порожнину
зуба
pulsus, us *m* пульс
pulveratus, a, um порошкоподібний
pulvis, ěris *m* порошок
punctum, i *m* точка, крапка
punctus, a, um колотий
pupilla, ae *f* зіниця
purificatio, onis *f* очищення
purificatus, a, um очищений
(сироватка)
purgativus, a, um (purgans, ntis)
проносний
purulentus, a, um гнійний

purus, a, um чистий
pus, puris *n* гній

quadratus, a, um квадратний
quadriceps, cipitis чотириголовий
qualitas, atis *f* якість, властивість
quantitas, atis *f* кількість
quantum скільки
quantum satis скільки треба
quartus, a, um четвертий

rabies, ei *f* сказ
radialis, e променевої
radius, i *m* променева кістка
radix, icis *f* корінь
ramus, i *m* гілка
receptum, i *n* рецепт
rectalis, e ректальний
rectificatus, a, um очищений (*рідкі речовини*)
rectum, i *n* пряма кишка
rectus, a, um прямий
recurrens, ntis поворотний
reductus, a, um відновлений
reflexus, us *m* рефлекс, реакція на подразнення
regeneratio, onis *f* регенерація, відновлення
regio, onis *f* область, ділянка
remedium, i *n* лікарський засіб

saccharum, i *n* цукор
saccharum lactis лактоза, молочний цукор
sacer, cra, crum (**sacralis, e**) крижовий

pyon, i *n* (*грецьк.*) гній

Q

quater чотири рази
quaterni, ae, a по чотири
quattuor чотири
quies, etis *f* спокій, відпочинок
quinque п'ять
quintus, a, um п'ятий
quotidianus, a, um щоденний

R

remissio, onis *f* ремісія, полегшення, послаблення
remotus, a, um віддалений
ren, renis *m* нирка
renalis, e нирковий
respiratio, onis *f* дихання
rete, retis *n* сітка
retina, ae *f* сітківка
rhaphe, es *f* (*грецьк.*) шов
rheumaticus, a, um ревматичний
rheumatismus, i *m* ревматизм
rhizoma, atis *n* кореневище
rhythmus, i *m* ритм
rima, ae *f* щілина
rotundus, a, um круглий
ruber, bra, brum червоний
rubor, oris *m* почервоніння
rudis, e сирий
ruptura, ae *f* розрив

S

sacroccygeus, a, um крижовокуприковий
sacrodynia, ae *f* біль у крижах
sacrolumbalis, e крижовопоперековий
sacrum, i *n* крижова кістка, крижі

sal, salis *m* сіль
salicylicus, a, um саліциловий
salīva, ae *f* слина
salivalis, e слинний
salivatio, onis *f* салівація, слинотеча
Salix, icis *f* верба
sanabilis, e виліковний
sanatio, onis *f* санація, лікування
sanguineus, a, um кровоносний
sanguis, inis *m* кров
sanies, ei *f* сукровиця
sanitas, atis *f* здоров'я
sanus, a, um здоровий
sapor, oris *m* смак
sarcoma, atis *n* саркома, злоякісна пухлина
scabies, ei *f* короста
scapūla, ae *f* лопатка
scapularis, e лопатковий
scapulodynia, ae *f* біль у лопатках
scarlatina, ae *f* скарлатина
skeleton, i *n* скелет
schema, atis *n* схема, зразок
schisma, atis *n* щілина
scientia, ae *f* знання, наука
sclera, ae *f* білкова оболонка ока
sclerosis, is *f* склероз, затвердіння тканин або органів
seco, secui, sectum, āre різати, розрізати
secretio, onis *f* секреція, виділення секрету
sedativus, a, um заспокійливий
sella, ae *f* сідло
semen, inis *n* насіння, сім'я
semilunaris, e півмісячний
senectus, utis *f* старість
senex, senis старий
senilis, e старечий
sensorius, a, um сенсорний, чутливий

sensus, us *m* почуття, відчуття
separatio, onis *f* відділення, відокремлення
septum, i *n* перегородка
series, ei *f* ряд
serratus, a, um зубчастий
serum, i *n* сироватка
siccus, a, um сухий
signatura, ae *f* позначення
similis, e подібний
simplex, icis простий
sinapis, is *f* гірчиця
sinister, tra, trum лівий
sinus, us *m* пазуха
sirūpus, i *m* сироп
solubilis, e розчинний
solus, a, um єдиний, одинокий
solutio, onis *f* розчин
solutus, a, um розчинений
somaticus, a, um соматичний, тілесний
spasmaticus, a, um спазматичний
spasmus, i *m* спазм, судома
specialis, e спеціальний
species, ei *f* збір (лікарська форма); вид
sperma, atis *n* сперма
sphenoidalis, e клиновидний
spatium, i *n* простір
spina, ae *f* ость
spinosus, a, um остистий
spirituosus, a, um спиртовий
spissus, a, um густий
splanchnon, i *n* (грецьк.) нутрощі
splen, splenis *m* селезінка
splenicus, a, um селезінковий
spongia, ae *f* губка
spongiosus, a, um губчастий
spontaneus, a, um спонтанний, довільний
spurius, a, um несправжній

squama, ae f луска
squamosus, a, um лускатий
stabilis, e стабільний, постійний, стійкий
stapes, edis m стремінце
status, us m стан
sterilis, e стерильний
sterilisatio, onis f стерилізація, знезаражування
steriliso, avi, atum, āre стерилізувати
sternum, i n грудина
stoma, atis n (грецьк.) рот
stomachus, i m шлунок
Streptocydum, i n стрептоцид
Streptomycinum, i n стрептоміцин
Strophanthus, i m строфант
struma, ae f зоб
styloideus, a, um шилоподібний
sub (з Abl.) під
subacutus, a, um підгострий
subamarus, a, um гіркуватий
subclavius, a, um підключичний
subcostalis, e підреберний
subcutaneus, a, um підшкірний

tabuletta, ae f таблетка
tela, ae f тканина, марля
telencephalon, i n кінцевий мозок
temperamentum, i n темперамент, ступінь сприйнятливості та збудливості
temperantia, ae f помірність, стриманість
temporalis, e скроневий, висковий
tempus, oris n скроня; час
tendo, inis m сухожилок
tenuis, e тонкий

subduralis, e субдуральний, розташований під твердою мозковою оболонкою
subscriptio, onis f підпис
substantia, ae f речовина
subtilis, e дрібний, тонкий, ніжний
succus, i m сік
sudor, oris m піт
sudorifer, fera, ferum потогінний
sulcus, i m борозна
sulfas, atis m сульфат
sulfis, itis m сульфід
Sulfur, ūris n сірка
sulfuricus, a, um сірчаний
sulfurosus, a, um сірчистий
supercilium, i n брова
superficialis, e поверхневий
superficies, ei f поверхня
superior, ius верхній
suppositorium, i n свічка
supraspinalis, e надостний
suprarenalis, e наднирковий
supremus, a, um найвищий
sura, ae f литка
suspensio, onis f суспензія
sutura, ae f шов

T

tepidus, a, um теплий
teres, etis круглий
terni, ae, a по три
tero, trivi, tritum, ěre терти, розтирати
terra, ae f земля
tertius, a, um третій
testis, is m яєчко
tetanus, i m стовбняк
tetraboras, atis m тетраборат
Tetracyclinum, i m тетрациклін

tetraplegia, ae *f* параліч чотирьох кінцівок
tetrapodus, i *m* чотириногий
thalamus, i *m* таламус, зоровий горб
thea, ae *f* чай
theanus, a, um чайний
thoracalis, e грудний
thorax, ācis *m* грудна клітка
thyreoides, a, um щитовидний
thyreoiditis, itidis *f* запалення щитовидної залози
tibia, ae *f* великогомілкова кістка, велика гомілка
tibialis, e великогомілковий
timeo, ui, - , ere боятися
tinctura, ae *f* настояка
tonsilla, ae *f* мигдалик
trachēa, ae *f* трахея, дихальне горло
tracheitis, itidis *f* трахеїт, запалення трахеї
tracheosopia, ae *f* трахеоскопія, огляд гортані
tracheotomia, ae *f* розріз гортані
tractus, us *m* тракт, шлях
tranquillus, a, um спокійний
transformatio, onis *f* трансформація, перетворення
transfusio, onis *f* переливання крові

ulcerosus, a, um виразковий
ulcus, eris *n* виразка
ullus, a, um будь-який
ulna, ae *f* ліктьова кістка, лікоть
ulnaris, e ліктьовий
ulon, uli *n* (*грецьк.*) ясна
ultimus, a, um останній
umbilicalis, e пупковий
umbilicus, i *m* пупок
unguentum, i *n* мазь

transmissio, onis *f* трансмісія, передача
transversus, a, um поперечний
trapezius, a, um трапецієвидний
trauma, atis *n* травма
tremor, oris *m* тремтіння
tres, tria три
triangularis, e трикутний
triceps, cipitis триголовий
tricolor, oris трикольниковий
triplex, icis потрійний
triticus, a, um пшеничний
tritrus, a, um третій, розтертий
trochanter, eris *m* вертел
trochantericus, a, um вертлюжний
truncus, i *m* тулуб, стовбур
tuber, eris *n* горб, бульба
tuberculosis, is *f* туберкульоз
tuberculum, i *n* горбок
tuberositas, atis *f* горбистість
tuberosus, a, um горбистий
tumor, oris *m* пухлина
tunica, ae *f* оболонка
tussis, is *f* кашель
tympanicus, a, um барабанний
tympanum, i *n* барабан
typhosus, a, um тифозний
typhus, i *m* тиф

U

unguis, is *f* ніготь, кіготь
unicellularis, e одноклітинний
unicolor, oris однокольниковий
unio, onis *f* об'єднання, союз
unitus, a, um спільний, об'єднаний
unus, a, um один
uraemia, ae *f* наявність крові в сечі
urethra, ae *f* уретра, сечовипускний канал
urina, ae *f* сеча

us, otos *f* (грецьк.) вухо
utērus, i *m* матка

vaccina, ae *f* вакцина
vagina, ae *f* вагіна, піхва
vaginalis, e вагінальний, піхвовий
vagus, a, um блукаючий
valetūdo, īnis *f* здоров'я
validus, a, um здоровий, дужий, сильний
valva, ae *f* (**valvula, ae** *f*) заслона, клапан
varicella, ae *f* вітряна віспа
varicosis, is *f* варикоз, розширення вен
variola, ae *f* справжня віспа
varius, a, um різний, різноманітний
varix, icis *m* венозний вузол
vas, vasis *n* судина
vasculum, i *n* судинка
vasodilatator, oris *m* судинорозширювач
vegetabilis, e рослинний
velociter швидко
vena, ae *f* вена
venēnum, i *n* отрута
venosus, a, um венозний
venter, tris *m* черевце, живіт
ventralis, e вентральний

xanthos (грецьк.) жовтий
xeros (грецьк.) сухий

Zincum, i *n* цинк
zona, ae *f* зона, пояс
zonula, ae *f* поясок

utilitas, atis *f* користь

V

ventriculus, i *m* шлуночок
verbum, i *n* слово; дієслово
vermis, is *m* черв'як, хробак
vernalis, e весняний
vertebra, ae *f* хребець
vertebralis, e хребцевий, хребетний
vertex, icis *m* тім'я
verus, a, um справжній
vesica, ae *f* міхур
vestibulum, i *n* пристінок
virīde, is *n* зелень
virīdis, e зелений
virus, i *n* вірус
visceralis, e вісцеральний
viscus, eris *n* нутрощі
visus, us *m* зір
vita, ae *f* життя
vitaminum, i *n* вітамін
vitrum, i *n* скло, склянка
vivus, a, um живий
vocalis, e голосний, голосовий
vomer, eris *m* леміш
vomitus, us *m* нудота, блювота
vulgaris, e звичайний
vulnus, eris *n* рана

X

xerosis, is *f* ксероз, патологічна сухість шкіри
xiphoideus, a, um мечовидний

Z

zoologia, ae *f* зоологія
zygōma, atis *n* вилиця
zygomaticus, a, um виличний

СЛОВНИК-ДОВІДНИК МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

<i>аберація</i>	абазія, нездатність ходити
<i>abscessus</i>	обмежене скупчення гною в тканинах або органах тіла внаслідок руйнування тканин при гнійному запаленні їх.
<i>abstinentia</i>	хворобливий стан, який розвивається у пацієнтів з наркоманією чи токсикоманією після припинення прийому речовин, які викликають залежність, і є ознакою фізичної залежності
<i>adipositas</i>	Ожиріння, збільшення маси тіла за рахунок надмірного нагромадження в організмі жирової тканини, що призводить до збільшення маси тіла на $\geq 20\%$ відносно середніх нормальних величин
<i>allergia</i>	алергія, змінена реактивність організму, підвищена чутливість щодо повторної дії того чи іншого алергену
<i>anabolismus</i>	анаболізм, засвоєння та перетворення харчових речовин у живу речовину, конструктивний метаболізм
<i>anaemia</i>	анемія, недокрів'я
<i>anaesthesia</i>	анестезія, знеболювання, часткова або повна втрата чутливості
<i>anastomosis</i>	анастомоз, сполучення між двома судинами, нервами, каналами
<i>anhidrosis</i>	ангідроз, відсутність потовиділення
<i>anhydraemia</i>	ангідремія, зменшення вмісту води в крові, згущення крові
<i>aponeurosis</i>	апоневроз, розтяг сухожилку
<i>appendicitis</i>	апендицит, запалення червоподібного відростка сліпої кишки
<i>arteriosclerosis</i>	артеріосклероз, звапнення артерій з потовщенням артеріальної стінки
<i>arthrosis</i>	артроз, хронічне захворювання суглобів
<i>ascites</i>	асцит, значне накопичення вільної рідини (як правило, трансудату) у черевній порожнині.
<i>asthenia</i>	загальна слабкість, виснаження
<i>atrophia</i>	атрофія, зменшення розмірів тканин або органів і послаблення їхньої функції
<i>auscultatio</i>	вислуховування звукових феноменів, пов'язаних із діяльністю внутрішніх органів, застосовуване для оцінки цієї діяльності та

	діагностики її порушень.
<i>bilirubinum</i>	білірубін, барвна речовина жовчі, пігмент
<i>biopsia</i>	біопсія, прижиттєве видалення частинки ураженої тканини для дослідження
<i>botulismus</i>	хвороба людини і тварин, спричинювана отруєнням токсином, який утворює в деяких харчових продуктах спорогенна паличка ботулізму
<i>cachexia</i>	стан прогресуючого виснаження організму людини чи тварин, що виникає внаслідок недостатності й неповноцінності харчування або тяжких порушень обміну речовин, а також при виснажливих захворюваннях (рак, туберкульоз тощо).
<i>cancerogēnes</i>	канцерогенний, той, що викликає розвиток ракової пухлини
<i>catabolismus</i>	катаболізм, сукупність хімічних реакцій розпаду складних органічних речовин в організмі
<i>catarrhus</i>	катар, запалення слизової оболонки
<i>cholelithiāsis</i>	холелітіаз, жовчнокам'яна хвороба
<i>chromocystosopia</i>	огляд сечового міхура за допомогою цистоскопа після введення барвника
<i>collapsus</i>	колапс, гостра судинна недостатність
<i>congestio</i>	прилив крові, активна гіперемія
<i>contusio</i>	контузія, ушкодження тіла внаслідок механічної дії ззовні, забите місце
<i>crisis</i>	криза, швидке спадання гарячкової кривої, перелом у хворобі
<i>degeneratio</i>	дегенерація, переродження, виродження
<i>dermatexanthēma</i>	висип на шкірі
<i>diabetes</i>	патологічний стан, що характеризується виділенням великих кількостей сечі і деяких хімічних речовин.
<i>diathermia</i>	застосування з лікувальною метою (для глибокого прогрівання) струму високої частоти, що його одержують від спеціальних апаратів.
<i>diathesis</i>	одна з форм реактивності організму, що характеризується своєрідними реакціями на звичайні подразники, схильністю до тих чи інших захворювань і є сукупністю спадкових і набутих властивостей організму.
<i>dysfunctio</i>	дисфункція, порушення функції
<i>dystonia</i>	дистонія, порушення тону м'язів, судин
<i>dystrophia</i>	розлад, порушення живлення тканин і органів.

<i>eczema</i>	хронічне захворювання шкіри, запалення, іноді з ексудатом і набряками; причиною є порушення обміну речовин, функцій нервової системи та залоз внутрішньої секреції.
<i>emphysema</i>	надмірне скупчення повітря в органах
<i>empyema</i>	скупчення гною в порожнині
<i>endogenes exanthema</i>	ендогенний, такий, що виник під впливом внутрішніх факторів шкірний висип. Виникає внаслідок впливу на шкіру фізичних, хімічних, біологічних факторів, при функціональному розладі нервової системи, при інфекційних захворюваннях тощо.
<i>exogēnes exsudatio</i>	екзогенний, такий, що виник під впливом зовнішніх факторів процес виділення ексудату із дрібних вен і капілярів в оточуючі тканини і порожнини організму.
<i>gangraena</i>	змертвіння будь-якої ділянки тіла або органа, зумовлене порушенням кровообігу внаслідок відмороження, опіків, ран і т. ін.
<i>glaucoma</i>	захворювання очей, ознакою якого є підвищення внутріочного тиску, спостерігається при порушенні функції центральної нервової системи, ендокринних розладах тощо.
<i>glycaemia</i>	наявність цукру в крові. При деяких захворюваннях і патологічних станах кількість цукру в крові може збільшуватися (гіперглікемія) або зменшуватися (гіпоглікемія).
<i>haematoma</i>	скупчення крові, обмежене навколишніми тканинами або стінками природної порожнини тіла.
<i>haemoglobinum</i>	гемоглобін, барвна речовина крові, що переносить кисень від органів дихання до тканин організму
<i>haemolysis</i>	процес внутрішньосудинного руйнування еритроцитів крові з виділенням її у плазму крові гемоглобіну.
<i>haemophilia</i>	спадкове захворювання людини і тварин, яке характеризується значними й тривалими кровотечами внаслідок порушення здатності крові зсідатися.
<i>haemostasis</i>	гемостаз, припинення кровотечі
<i>hernia</i>	грижа, випинання органу або його частини через отвори в анатомічних утвореннях під шкіру, в міжм'язової простір або у внутрішні кишені і порожнини
<i>herpes</i>	герпес, група інфекційних вірусних захворювань, які характеризуються висипом згрупованих дрібних пухирців
<i>heterogenes</i>	складений з різних за походженням і складом частин;

	неоднорідний
<i>heterolysis</i>	гетероліз, розчинення тканини під впливом речовин, які виникають в інших органах або клітинах
<i>hydronephrosis</i>	гідронефроз, розширення ниркових чашечок і миски з наступним відмиранням тканин унаслідок порушення відтоку сечі.
<i>hypertrophia infarctus</i>	гіпертрофія, надмірний розвиток органа, тканини інфаркт, змертвіння ділянки тканини внаслідок закупорки живильної судини і зупинки кровопостачання
<i>infiltratum</i>	інфільтрат, ущільнення тканини на місці гострого запального процесу
<i>insultus</i>	інсульт, гостре порушення кровообігу внаслідок крововиливу
<i>ischias</i>	ішіас, невралгія сідничного нерва
<i>laparotomia</i>	операційний розтин черевної порожнини
<i>lipoma</i>	ліпома, доброякісна пухлина, що розвивається з жирової тканини
<i>malaria</i>	малярія, гостра заразна хвороба, що супроводжується виснажливими приступами гарячки; болотна (переміжна) пропасниця
<i>mastitis</i>	мастит, гостре запалення молочної (грудної) залози. Виникає переважно після родів, у період годування дитини груддю, під час вагітності
<i>melanuria</i>	наявність у сечі темного пігменту
<i>meningitis</i>	менінгіт, запалення мозкових оболонок головного й спинного мозку людини й тварин. Спричинюють бактерії (менінгокок, стафілокок) та фільтрівний вірус.
<i>metastasis</i>	метастаз, перенесення патологічного матеріалу з одного місця організму в інше
<i>myelomeningocele</i>	випадання частини спинного мозку у вигляді кісти
<i>myopathia</i>	захворювання, яке характеризується первинною прогресуючою дистрофією скелетних м'язів.
<i>necrosis</i>	некроз, змертвіння тканини, органу або частини тіла в живому організмі.
<i>nephritis</i>	нефрит, захворювання нирок у людини й тварини, що характеризується запальним процесом у нирковій тканині.
<i>nephrosis</i>	нефроз, захворювання нирок у людини й тварин, характеризується переродженням ниркового епітелію, головним чином каналців. Виникає як ускладнення ряду захворювань (амілоїдозу, діабету тощо), а також при отруєннях (ртуттю, вісмутом)

<i>neuralgia</i>	невралгія, нервова хвороба, яка супроводжується болями, що виникають у тілі людини й тварини в місці проходження нерва
<i>neurosis</i>	невроз, нервово-психічне захворювання, яке характеризується функціональними (тимчасовими, зворотними) розладами психіки і поведінки людини, що викликаються несприятливими умовами її життя на даний момент
<i>oligaemia</i>	олігемія, зменшення загальної кількості крові в організмі при кровотечах, згущенні крові тощо без зниження кількості еритроцитів та вмісту гемоглобіну в одиниці її об'єму (на відміну від анемії)
<i>ontogenesis</i>	онтогенез, історія розвитку організму
<i>orthopaedia</i>	ортопедія, розділ медицини, що вивчає захворювання органів руху і опору, методи їх лікування і профілактики
<i>osteoarthrosis</i>	остеоартроз, захворювання суглоба з характерними змінами
<i>pandemia</i>	пандемія, епідемія, яка охоплює більшу частину країни
<i>pathogenesis</i>	патогенез, учення про механізми розвитку, перебігу та кінець хвороб.
<i>pertussis</i>	коклюш, це інфекційне захворювання, що характеризується катаральними явищами у верхніх дихальних шляхах і нападами судомного кашлю
<i>phlegmone</i>	флегмона, гостре розлите гнійне запалення сполучної тканини
<i>pneumothorax</i>	пневмоторакс, скупчення повітря у плевральній порожнині
<i>pyothorax</i>	піоторакс, скупчення гною в плевральній порожнині
<i>radiculitis</i>	радикуліт, запалення корінців спинномозкових нервів
<i>recidivum</i>	рецидив, повернення або повторення хвороби в типовій формі відразу після одужання або в період одужання.
<i>regressivus</i>	регресивний, той, що йде назад у своєму розвитку; р. метаморфоз – перетворення, що призводить до спрощення форми й функції організму.
<i>remissio</i>	ремісія, тимчасове поліпшення стану хворого, яке проявляється в уповільненні або припиненні прогресування хвороби, частковому чи зворотному розвитку, повному зникненні клінічних проявів патологічного процесу
<i>resectio</i>	резекція, оперативне видалення ушкоджених хворобою органа, кістки або частини їх
<i>rheumatismus</i>	ревматизм, інфекційно-алергічне захворювання серцево-судинної системи, суглобів і м'язів людини.

<i>sanatio</i>	санація, профілактичний лікувальний захід; оздоровлення
<i>sarcoma</i>	саркома, Злоякісна пухлина у людини й тварин, що розвивається з елементів сполучної тканини.
<i>sclerosis</i>	склероз, ущільнення тканини або органу внаслідок загибелі елементів паренхіми і заміщення їх сполучною тканиною, ск., с. судин головного мозку; фактори, що сприяють виникненню с.: порушення обміну жирів та вуглеводів, підвищений тиск, опасистість, недостатня фізична активність, куріння.
<i>secretio</i>	секреція, процес утворення йта виділення залозистими утвореннями специфічних продуктів — секретів, потрібних для життєдіяльності організму або для підтримання виду.
<i>sinusitis</i>	синусит, запалення слизової оболонки приносних пазух
<i>sphygmophonia</i>	вислуховання пульсу
<i>spondylitis</i>	спондиліт, Гостре хронічне запальне захворювання хребців людини, здебільшого туберкульозного характеру, що призводить до руйнування їх та утворення горба
<i>stenosis</i>	стеноз, вуження просвіту трубчастих органів в організмі людини й тварин, що утруднює пересування їхнього вмісту. Виникає внаслідок рубцювання, утворення пухлин або спазму м'язів, що входять до складу стінки відповідного органа.
<i>symphysis</i>	симфіз, зчленування, зрощення; сполучення двох кісток за допомогою шару хряща
<i>tachycardia</i>	тахікардія, збільшення числа серцевих скорочень
<i>thrombopenia</i>	тромбопенія, зменшення кількості тромбоцитів у крові
<i>toxaemia</i>	токсемія, отруєння організму токсинами в разі потрапляння їх у кров
<i>transfusio</i>	трансфузія, переливання крові
<i>transmissio</i>	трансмісія, передавання хвороб (трансмісійних хвороб) головним чином через комах (мух, комарів, москітів)
<i>xanthoma</i>	відкладання жовтого пігменту крові в епітелії шкіри
<i>xanthocromia</i>	жовте забарвлення шкіри або спинномозкової рідини

НАЗВИ ОСНОВНИХ КИСЛОТ

1. **Acidum aceticum** - оцтова кислота
2. **Acidum acetylsalicylicum** - ацетілсаліцилова кислота
3. **Acidum adenylicum** - аденілова кислота
4. **Acidum adipinicum** - адипінова кислота
5. **Acidum ascorbinicum** - аскорбінова кислота
2. **Acidum arsenicosum** - миш'яковиста кислота
3. **Acidum barbituricum** - барбітурова кислота
4. **Acidum benzoicum** - бензойна кислота
5. **Acidum butyricum** - масляна кислота
6. **Acidum carbolicum** - карболова кислота
7. **Acidum carbonicum** - вугільна кислота
8. **Acidum citricum** - лимонна кислота
9. **Acidum folicum** - фолієва кислота
10. **Acidum formicicum** - мурашина кислота
11. **Acidum glutaminicum** - глютамінова кислота
12. **Acidum hydrochloricum** - соляна кислота
13. **Acidum hydrocyanicum** - синильна (цианіста) кислота
14. **Acidum hydrosulfuricum** - сірководнева кислота
15. **Acidum hydrofluoricum** - фтористоводнева кислота
16. **Acidum lacticum** - молочна кислота
17. **Acidum lipoicum** - ліпоєва кислота
18. **Acidum manganicum** - марганцюва кислота
19. **Acidum nicotinicum** - нікотинова кислота
20. **Acidum nitricum** - азотна кислота
21. **Acidum nitrosum** - азотиста кислота
22. **Acidum nucleicum** - нуклеїнова кислота
23. **Acidum oleicum** - олеїнова кислота
24. **Acidum phosphoricum** - фосфорна кислота
25. **Acidum succinicum** - бурштинова кислота
26. **Acidum sulfuricum** - сірчана кислота
27. **Acidum sulfurosum** - сірчиста кислота
28. **Acidum tartaricum** - винна кислота

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ

Латинський термін	Переклад	Визначення
<i>Capsula,ae f</i>	<i>Капсула</i>	це тверда лікарська форма з м'якою чи твердою оболонкою, що містить одну дозу однієї або більше діючих речовин.
<i>Decoctum, i n</i>	<i>Відвар</i>	рідка лікарська форма, що є водною витяжкою з м'яких частин лікарської рослинної сировини.
<i>Dragée</i>	<i>Драже</i>	тверда дозована лікарська форма, що отримується шляхом нашарування лікарських засобів і допоміжних речовин на гранули.
<i>Emplastrum, i n</i>	<i>Пластир</i>	лікарська форма у вигляді пластичної маси, розм'якшується при температурі тіла і прилипає до шкіри (для зовнішнього застосування).
<i>Emulsum, i n</i>	<i>Емульсія</i>	рідка лікарська форма у вигляді зависі подрібнених частинок нерозчинних речовин у воді: олії, смол, бальзамів та ін. (призначена для внутрішнього, зовнішнього або ін'єкційного (після розчинення) застосування).
<i>Extractum, i n</i>	<i>Екстракт</i>	концентрована витяжка з лікарської рослинної сировини (призначений для внутрішнього або зовнішнього застосування).
<i>Granula,ae f</i>	<i>Гранула</i>	тверда дозована або недозована ЛФ для внутрішнього застосування у вигляді крупинок кулястої або неправильної форми, що містять суміш активних діючих та допоміжних речовин.
<i>Gutta,ae f</i>	<i>Крапля</i>	рідка лікарська форма (призначена для

		внутрішнього або зовнішнього вживання у вигляді крапель).
<i>Infusum, i n</i>	<i>Настій</i>	рідка лікарська форма, що є водною витяжкою з м'яких частин лікарської рослинної сировини (призначений для внутрішнього або зовнішнього застосування).
<i>Lamella, ae f</i>	<i>Пластинка</i>	полімерна плівка, виготовлена промисловим способом, яку прикладають до слизової оболонки ясен верхньої щелепи, щоб забезпечити повільне вивільнення діючої речовини.
<i>Linimentum, i n</i>	<i>Лінімент</i>	становить собою густу рідину або драглисту масу, яка розтоплюється за температури тіла.
<i>Mixtura, ae f</i>	<i>Мікстура</i>	суміш двох або кількох лікарських засобів, яка має переважно рідку лікарську форму.
<i>Mucilago, inis f</i>	<i>Слиз</i>	густа, в'язка рідка ЛФ, яку одержують обробленням водою рослинної сировини, що містить слизуваті речовини.
<i>Pasta, ae f</i>	<i>Паста</i>	різновид густої мазі тістоподібної консистенції, що містить у собі від 25 до 65% порошкоподібних речовин.
<i>Pillula, ae f</i>	<i>Пігулка</i>	тверда дозована лікарська форма у вигляді кульки (вага 0,1-0,5), що містить лікарські засоби та допоміжні речовини.
<i>Pulvis, eris m</i>	<i>Порошок</i>	тверда лікарська форма для внутрішнього або зовнішнього застосування, які складаються з однієї або кількох лікарських речовин і мають сипкі властивості..
<i>Sirupus, i m</i>	<i>Сироп</i>	густа прозора рідина із запахом і смаком похідної сировини.
<i>Solutio, ionis f</i>	<i>Розчин</i>	рідка лікарська форма, утворена шляхом розчинення лікарських речовин

		(призначена для ін'єкційного, внутрішнього, або зовнішнього застосування).
<i>Species, (erum) f</i>	<i>Збір</i>	суміші декількох видів здрібної, рідше — цільної ЛРС. Іноді до них додають солі, ефірні олії. У формі зборів призначають корені, кору, траву, квітки, листя, насіння й інші частини рослин, що містять різноманітні БАР і проявляють різні види фармакологічної дії..
<i>Suppositorium, i n</i>	<i>Супозиторій (свічка)</i>	дозована лікарська форма П, тверді при кімнатній температурі, які розплавляються або розчиняються при температурі тіла, призначені для введення в природні та патологічні порожнини тіла.
<i>Suspensio, ionis f</i>	<i>Суспензія</i>	рідка лікарська форма, яку одержують шляхом змішування твердих нерозчинних речовин з очищеної води, олій, Гліцерину (призначена для внутрішнього, зовнішнього, або ін'єкційного застосування).
<i>Tabuleta, ae f</i>	<i>Таблетка</i>	тверда лікарська форма, яка містить одну дозу або більше діючих речовин, одержана пресуванням певного об'єму часток та призначена для вживання всередину.
<i>Tinctura, ae f</i>	<i>Настоянка</i>	спиртова, спиртово-водна, спиртово-ефірна прозора витяжка з лікарської речовини, призначена переважно для (призначений для внутрішнього або зовнішнього застосування).
<i>Unguentum, i n</i>	<i>Мазь</i>	Недозована м'яка лікарська форма, що має в'язку консистенцію і призначається для зовнішнього застосування.

НАЗВИ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН

Латинська назва	Українська назва
<i>Absinthium, i n</i>	Полинь
<i>Adōnis vernalis, f</i>	Горицвіт весняний
<i>Aloe,ēs f</i>	Алое
<i>Althaea, ae f</i>	Алтей
<i>Armeniaca, ae f</i>	Абрикос
<i>Berberis, idis f</i>	Барбарис
<i>Bidens, ntis f</i>	Череда
<i>Centaurea, ae f</i>	Волошка
<i>Centaureum, i n</i>	Золототисячник
<i>Cerasus, i f</i>	Вишня
<i>Chamomilla, ae f</i>	Ромашка
<i>Chelidonium, i n</i>	Чистотіл
<i>Chenopodium, i n</i>	Лобода
<i>Cichorium, i n</i>	Цикорій
<i>Cinchona, ae f</i>	Хіна
<i>Convallaria, ae f</i>	Конвалія
<i>Coriandrum, i n</i>	Коріандр
<i>Crataegus, i f</i>	Глід
<i>Dianthos, is n;</i> <i>Caryophyllus, i m</i>	Гвоздика
<i>Digitalis, is f</i>	Наперстянка
<i>Eleutherococcus, i m</i>	Елеутерокок
<i>Equisetum, i n</i>	Хвощ
<i>Farfara, ae f</i>	Мати й мачуха
<i>Filix, icis f</i>	Папороть
<i>Fragaria, ae f</i>	Суниця
<i>Frangūla, ae f</i>	Крушина
<i>Glycyrrhiza, ae f</i>	Солодка
<i>Gnaphalium, i</i>	Сухоцвіт
<i>Helianthus, i m</i>	Соняшник
<i>Helichrysum, i n</i>	Безсмертник
<i>Helleborus, i m</i>	Морозник
<i>Hierochloe, es f</i>	Зубрівка

<i>Humulus (i) lupulus (i)</i>	Хмель
<i>Hyoscyamus, i n</i>	Блекота
<i>Hypericum, i n</i>	Звіробій
<i>Juniperus, i f</i>	Ялівець
<i>Kalanchoe, es f</i>	Каланхое
<i>Linum, i n</i>	Льон
<i>Mays, ydis f</i>	Кукурудза
<i>Mentha (ae f) piperita (us, a, um)</i>	М'ята перцева
<i>Millefolium, i n</i>	Деревій
<i>Origanum, i n</i>	Материнка
<i>Oxalium, i n;</i> <i>Rumex, icis f</i>	Щавель
<i>Oxycoccus, i m</i>	Журавлина
<i>Padus, i f</i>	Черемуха
<i>Paeonia, ae f</i>	Півонія
<i>Paraver, eris n</i>	Мак
<i>Pinus, i f</i>	Сосна
<i>Quercus, us f</i>	Дуб
<i>Rheum, i n</i>	Ревінь
<i>Ribes, is n</i>	Смородина
<i>Rubus (i) idaeus</i>	Малина
<i>Salvia, ae f</i>	Шавлія
<i>Sambucus, i f</i>	Бузина
<i>Serpyllum, i n</i>	Чебрець
<i>Sinapis, is f;</i> <i>Brassica, ae f</i>	Гірчиця
<i>Sinapis, is f;</i>	Горець
<i>Sorbus, i f</i>	Горобина
<i>Thymus, i m</i>	Тим'ян
<i>Tilia, ae f</i>	Липа
<i>Urtica, ae f</i>	Кропива
<i>Uva (ae f) ursi</i>	Мучниця
<i>Vaccinium, vitis-idaea</i>	Брусниця
<i>Valeriana, ae f</i>	Валеріана
<i>Viola, ae f</i>	Фіалка
<i>Viscum, i m</i>	Омела

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. *Lingua latina pharmaceutica*=Фармацевтична латина: *Lingua latina pharmaceutica*=Фармацевтична латина: методичний посібник для самостійної роботи студентів I курсів фарм. ф-тів (для спеціальностей 226 «Фармація, промислова фармація» та 226 «Фармація, промислова фармація» освітня програма «Технологія парфумерно-косметичних засобів») / уклад. : І. О. Хітрова, Ю. С. Скрипник. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2018. – 70 с.
2. Беляєва О.М. Латинська мова з основами рецептури і клінічної термінології: навч. посіб. / О.М. Беляєва, І.М. Сологор. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 256 с.
3. Латинська мова для студентів стоматологічних факультетів = *Lingua Latina ad usum stomatologiae studentium* : підручник / О. М. Беляєва, В. Г. Синиця, Л. Ю. Смольська, М. І. Гуцол ; за заг. ред. О. М. Беляєвої— К., 2015. — 496 с.
4. Латинська мова та медична термінологія. Ч. I : Анатомічна термінологія: практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. – 107 с.
5. Латинська мова та медична термінологія. Ч.ІІ : Клінічна термінологія практикум для студ.- іноз. гром. I курсу мед. ф-тів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. – 81 с.
6. Латинська мова та медична термінологія. Ч.ІІІ : Фармацевтична термінологія: практикум для студ.-іноз. гром. I курсу мед. ф-тів / авт.-

- уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. – 97 с.
7. Латинська мова та основи медичної термінології : нац. підруч. для студ. вищ. мед.навч. закл. / Л. Ю. Смольська [та ін.] ; за ред.: Л. Ю. Смольської ; рец.: Г. Б. Паласюк, В. М. Миронова. – 3-тє вид., переробл. и доп. – Київ : Медицина, 2016. – 472 с.
 8. Латинська мова. Рецептатура. Клінічна термінологія [Текст] : підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації / Г. О. Краковецька, В. М. Бобирьов, О. М. Беляєва. - К.: Здоров'я, 1999. - 358 с.

Додаткова:

9. Латинсько-український і українсько-латинський словник ветеринарно-медичних термінів / О. Ю. Балалаєва, Н. В. Галичина. – Київ: Видавничий центр НАУ, 2004. – 161с.
10. Словник іншомовних слів. URL: <https://www.jnsm.com.ua/sis/index.shtml>. (дата звернення : 02.11.2020).
11. Фармацевтична енциклопедія.
URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/alphabet>. (дата звернення : 02.11.2020).
12. Червяк П. І. Медична енциклопедія / І. П. Червяк – Видання третє, доповнене. – Київ, Вид. центр «Просвіта», 2012. – 1504 с.